

DIPLO MOVÁ PRÁ CA

20

25

„architektúra ako terapeutický nástroj“

TERAPEUTICKÉ CENTRUM

Úplný názov práce:
**TERAPEUTICKÉ CENTRUM
DUŠEVNÉHO ZDRAVIA**

Fakulta architektúry
České vysoké učení technické v Praze
Ateliér Juha - Tuček
Ústav nauky o budovách
Letný semester 2025

autor:
Bc. Karin Sterczová

vedúci práce:
Ing. arch. Michal Juha

odborný asistent:
Ing. arch. David Belko, Ph.D.

oponent práce:
Ing. arch. Markéta Smrčková

konzultácia statického riešenia:
prof. Dr. Ing. Martin Pospíšil, Ph.D.

konzultácia krajinárskej architektúry:
Ing. Jitka Trevisan

Predslov

Diplomová práca sa zaoberá návrhom terapeutického centra na území bývalej osady Budánka – historicky významného miesta, ktoré bolo kedysi živým centrom umeleckého diania a miestom stretnutí hudobníkov, básnikov i ďalších umelcov. Osada, kedysi plná života, dnes nie je obývaná a pomaly chátra.

Návrh centra nadväzuje na pred-diplomový seminár, ktorého cieľom bolo podrobne preskúmať lokalitu z hľadiska jej súčasného stavu, urbanistických väzieb a historického vývoja, ktorý formoval jej jedinečný charakter. Zaoberal sa aj aktuálnym projektom revitalizácie, ktorý definuje základné piliere obnovy územia a predstavuje východiskový stav pre návrh. Stavebný program vychádza z analýzy pôvodnej zástavby a identifikácie potenciálne využiteľných plôch pre umiestnenie terapeutického centra. Na záver sa seminár zameriava na päť vybraných referenčných projektov, ktorých analýza umožňuje lepšie pochopiť mierku, objem a architektonické riešenia vhodné pre navrhovanú stavbu.

Výsledný návrh ponúka konkrétnu víziu budúceho využitia územia – spája historický kontext s potrebami súčasnosti, čím prispieva k oživeniu lokality a jej udržateľnému rozvoju.

01 ANALYTICKÁ ČÁST

01.1 VÝBER LOKALITY

opis územia	14
štruktúra zástavby	14

01.2 HISTÓRIA ÚZEMIA A TERÉNNY PREISKUM

oblasť Zámečnica	18
projekt Budánka – OSTROV VE MĚSTĚ	22
fotodokumentácia	26

01.3 ANALÝZA LOKALITY

širšie vzťahy - schéma centier	30
širšie vzťahy - zdravotnícke zariadenia	32
podlažnosť zástavby	34
doprava a priestupnosť územia	36
funkčne využitie územia	38
analýza zástavby - pôvodný stav	40
analýza zástavby - súčasný stav	42

01.4 REFERENCIE

referencie	48
------------	----

01.5 STAVEBNÝ PROGRAM

stavebný program	54
------------------	----

02 NÁVRHOVÁ ČÁST

02.1 AUTORSKÁ SPRÁVA	59
----------------------	----

02.2 KONCEPT	60
--------------	----

02.3 NÁVRH	62
------------	----

schwarzplan 1:5000	62
širšie vzťahy 1:5000	64
situácia 1:750	66
situácia 1:500	68
axonometria územia	70
funkčná schéma	72
materiáové riešenie	74
prevádzková schéma	76
pôdorysy	80
rezy	110
pohledy	120
konštrukčná schéma	124

03 DOKLADOVÁ ČÁST

03.1 ZADANIE	138
--------------	-----

03.2 PREHLÁSENIE AUTORA	139
-------------------------	-----

04 ZDROJE

04.1 ZDROJE	142
-------------	-----

ZÁVER	145
-------	-----

Or

analytická část



výber lokality

LOKALITA

Opis lokality

Budánka je bývalou robotníckou osadou, ktorá sa rozprestiera medzi pražskými časťami Smíchov a Košíře, konkrétnejšie v oblasti medzi usadlosťou Klaválirka a prírodnou pamiatkou Skalka ohraňenou plzenskou ulicou. Pre jej blízkosť k časti Košíře je známa aj pod menom Košířsky Skanzen (Montmartre). Tento súbor ľudových domov bol pôvodne čiastočne založený na pozemkoch bývalej viničnej usadlosti “Zámečnice”, ktorá mu udáva jedinečný charakter terasovitého usporiadania. Cez územie preteká Motolský potok, ktorý ho predeluje na hornú a dolnú časť. V roku 1999 bola táto skupina domov prehlásená za pamiatkovú zónu.

Štruktúra zástavby

V súčasnosti sa v bezprostrednej blízkosti oblasti Budánok nachádzajú okrem prírodnej pamiatky Skalka aj parky Ladronka, Klamovka a lesopark Cibulka, ktoré spolu vytvárajú charakteristický ráz lokality. Územie tvoria prevažne rôzne typológie obytnej zástavby pretkané zeleňou.

Prvou z nich je vilová štvrť, ktorá v tejto oblasti predstavuje najrozsiahlejší typ zástavby. Rozprestiera sa od bývalej viničnej usadlosti Zámečnice až po usadlosť Klikovka severne od ulice Plzeňská a tiahne sa východne až po bývalú viničnú usadlosť Klamovka. Práve v tejto oblasti, pri osade Zámečnice, nájdeme pozostatky bývalej Osady Budánka. Usadlosti Zámečnica, Klikovka a Klamovka sú historickými usadlosťami, ktoré vznikli

približne v 17. storočí na mieste bývalých viníc, v tesnej blízkosti pražských hradieb. Vinice s usadlosťami spadali pod neďaleký smíchoský kartuziánsky kláštor. K týmto usadlostiam patrili aj záhrady, ktoré sa zachovali dodnes. Rovnakú typológiu vilových štvrtí nájdeme aj vo východnej časti Košíře.

Druhou typológiou je štvrť obytných domov v centre časti Košíře a nadväzuje z východu na vilovú štvrť. Veľkostí a štruktúrou zástavby predstavuje prechodovú zónu medzi vilovými štvrťami a blokovou zástavbou.

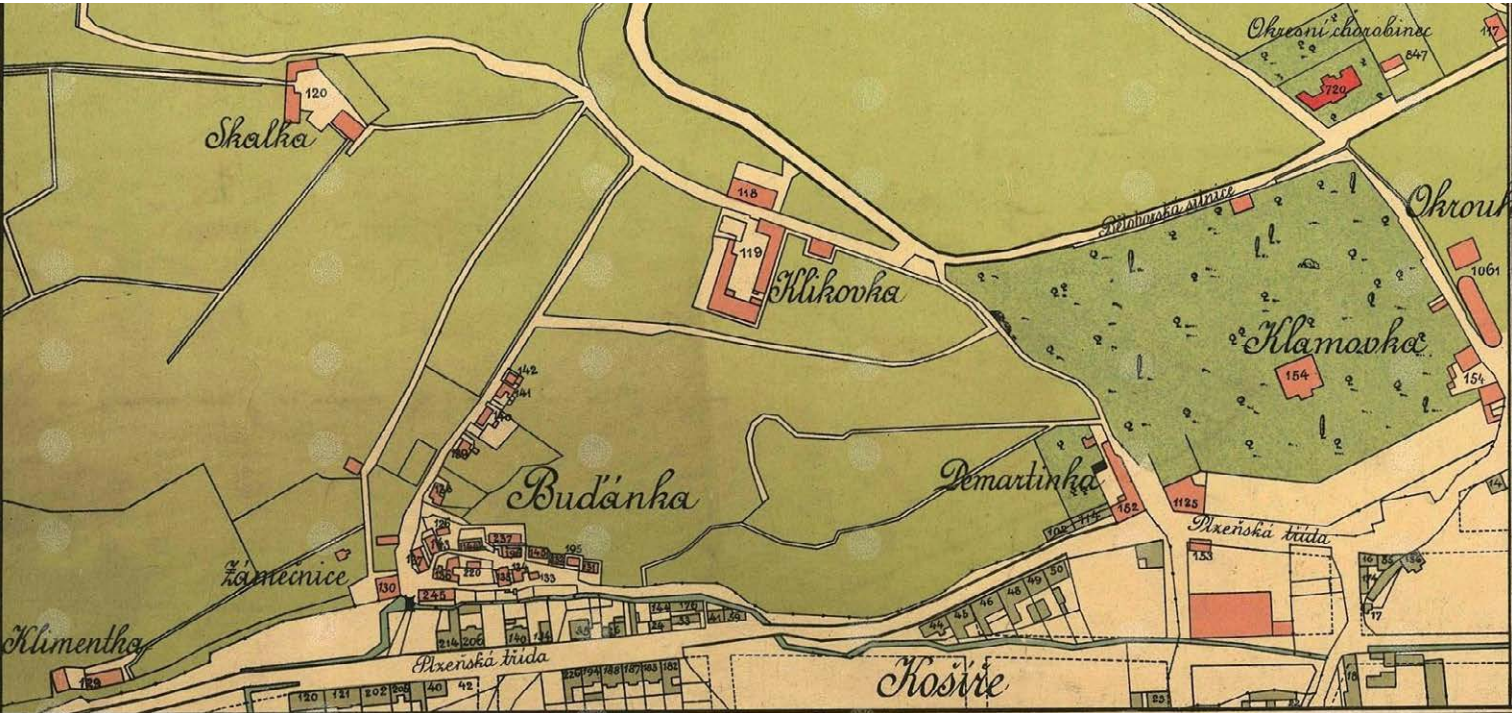
Tretia typológia sa vyznačuje väčšou mierkou zástavby a je tvorená výrazne rozsiahlejšou blokovoou zástavbou. Rozprestiera sa pozdĺž ulíc Plzeňská a Vrchlického a rozširuje sa južným smerom do časti Košíře.

Okrem obytnej funkcie sa na území nachádzajú aj iné typy stavieb vyššej občianskej vybavenosti, ako sú rozličné športové areály, veľvyslanectvá, cintorín Košíře a komplexy dvoch nemocníc – nemocnice na Homolce a Fakultná nemocnice Motol. Ostatné stavby vyššej občianskej vybavenosti – najmä administratíva, služby a zdravotné strediská sú najviac situované pozdĺž ulice Plzeňská, čím z nej vytvárajú významný dopravný ťah. V lokalite nájdeme vysoký podiel základnej občianskej vybavenosti ako sú materské, základné a stredné školy, malé obchody a samoobsluhy.

- vyznačenie riešeného územia s usadlosťami na leteckom snímku



- mapa stabilného katastra z roku 1906



história územia a terénny prieskum

Oblasť Zámečnica

Zámečnica je jednou z mnohých starý viničných oblastí, ktoré sa datujú do 16. storočia. Začiatkom 17. storočia sa z nej postupne začala rozvíjať viničná usadlosť, ktorá sa neskôr v 18. storočí rozšírila o hospodársky dvor so záhradou, vinicami a viničným domom.

Budánky

Názov Budánka, dnes spojený s osadou pri Plzenskej triede, niesla pôvodne viničná usadlosť (čp.131). V roku 1820 pracovníci neďalekých viníc založili základný kameň osady na mieste vyťaženého vápencového lomu. Neskôr v rokoch 1840 až 1850 vznikala postupne kolónia rozličných drobných stavieb, ktorá bola útočiskom pre pracovníkov z blízkeho lomu, zamestnancov brevnovskej tehlarne Petynka, drobných remeselníkov a neskôr aj pre zamestnancov z novovznikajúcich fabrík na Smichovské ale aj miestnej galery.

Zástavba sa vytvárala svojpomocne z materiálov zo zrušeného vápencového lomu na svažitom skalnatom teréne a pokračovala po jeho smere stúpania severovýchodným smerom k usadlosti Kikovka. V tej dobre vznikla na prudkom svahu náhodná spleť rôznorodých stavieb rozdelených do dvoch ulíc a vzájomne prepojených schodmi. Medzi domami vznikali aj záhrady, v ktorých miestni obyvatelia chovali aj zvieratá.

V priebehu druhej polovice 19. storočia dochádza kvôli atraktivite územia k rozšíreniu osady o ďalšie 4 nové domy, pričom niektoré pôvodné stavby sú adaptované a rozšírené novými nadstavbami, prístavbami a kôľňami z kapacitných dôvodov. Pred rokom 1887, sa súčasťou osady stáva aj novostavba vodného mlyna (čp. 245) pri Motolskom potoku, pričom jeho výstavbou dostáva križovatka ulíc zovretejší charakter a vyformovala sa tam akási miestna návés. Centrom kultúrneho života sa stáva oproti umiestnené pohostinstvo, ktoré vzniká z novo upraveného domu (čp. 136), ktoré fungovalo až do polovice 20. storočia pod názvom Brantovna alebo U Trunečků. Výsledkom rozšírenia osady na svahovitom teréne bola terasovito usporiadaná štruktúra zástavby, ktorá svojou mierkou dotvorila terénnu členitosť a vyformovala jej divoko-romantický charakter.

V tom istom období začala zástavba voľnej plochy pozdĺž Plzenskej ulice smerom k Motolskému potoku. Spočiatku išlo iba o malé stavby, ktoré boli

koncom 19. storočia postupne vystriedané dvojposchodovými a neskôr trojposchodovými nájomnými meštianskymi domami. Tie postupne odrezali osadu od ruchu veľkomesta a v dôsledku toho si osada zachovala piktoreskný charakter malebnej chudobnej horskej dediny.

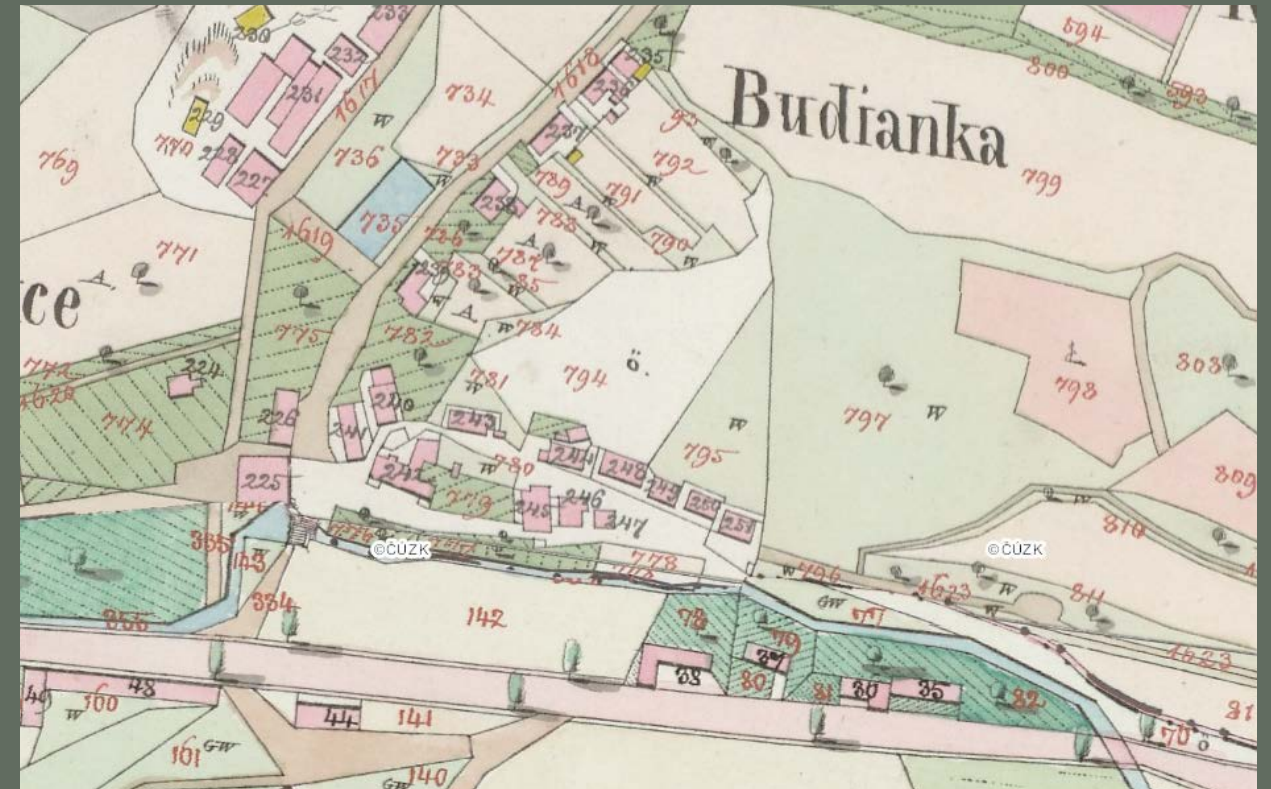
20. storočie

Na začiatku 20. storočia si jedinečnosť Budániek všimol spisovateľ Jakub Arbes a opísal ju vo svojich románoch „Můj přítel vrah“ a „Rvác“ ako rozorvané, divoké, ale pritom romantické miesto: „Osada sama - vcelku něco přes dvacet stavení, z nichž některá patří ke Smíchovu, jiná ke Košířům, jest v okolí Prahy, ba snad v celých Čechách z různých příčin svého druhu jediná. A to nejen svým zvláštním terénem a skoro až divoromantickým okolím, nýbrž i bizarností většiny svých starších stavení, z nichž jedno není druhého skoro ani podobno.“

V 20. rokoch boli uliciam osady Budánky pridelené jej súčasné názvy, čím osada získala vlastnú identitu. Dovtedy bola adresa opisovaná ako čp. v Budánkách na Smichovské. V tomto období došlo len k ďalším menším či väčším úpravám domov, pričom sa tam neobjavila žiadna novostavba. Z neznámych dôvodov sa uskutočnila demolácia krajného domu čp. 131 na spojnici uličiek Pod Budánkou a U Zámečnice, ktorý bol považovaný za prvotnú zakladajúcu viničnú usadlosť. Dom nebol ničím nahradený.

Nájdenie stratenej atraktivity

V 2. polovici 20. storočia nastala zmena charakteru a skladby obyvateľstva. Pôvodné pohostinstvo (čp. 136) bolo v roku 1949 zrušené a prestavané na byt. Aj ostatné malé byty boli scelované do jedného bytu, čím Budánka prestala byť chudobnou štvrťou a postupne sa stávala zaujímavým miestom alternatívneho mestského bývania. Bývanie v nej si obľúbilo niekoľko významných osobností. Jednou z nich bol aj evanjelický kňaz Svatopluk Karásek. V jeho dome skúšala hudobná skupina Plastic People of the Universe a schádzali sa tam disidenti a básnici napr. Ivan Martin Jirous (nazývaný Magor). Budánky sa stali kultúrnym centrom, v ktorom sa schádzali hudobné skupiny ako Národní třída a Půlnoc.



- mapa stabilného katastru z roku 1842



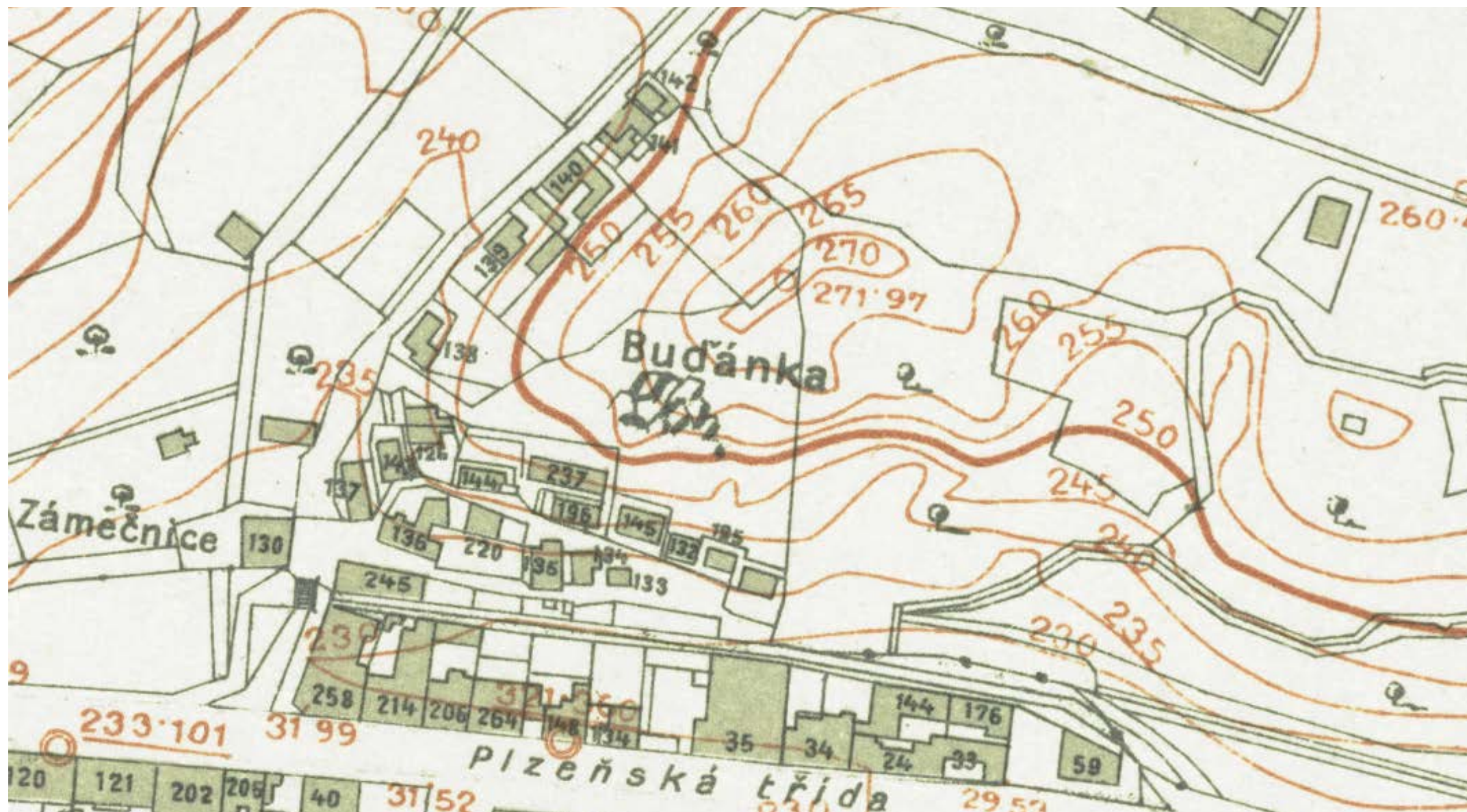
Pozitívnu zmenou územia bol aj ďalší razantný zásah do celej oblasti v podobe rozšírenia Plzenskej ulice severným smerom v druhej polovici 60. rokoch. Zbúraním celého bloku domov medzi Plzenskou ulicou a Motolským potokom sa stala Budánka opäť súčasťou veľkomesta. Nové dopravné riešenie si vyžiadalo uzatvorenie miestneho potoka a zbúranie bývalého vodného mlynu. (čp. 245) Na jeho mieste bolo vytvorené nové zvláštne zakrútené napojenie na Plzeňskú ulicu. V tomto období dochádzalo k viacerým demoláciám domov bez náhrady a tento postupný trend vyvrcholil koncom 80. rokoch, kedy sa rozhodlo o celkovej demolácii v prospechu novej výstavby desaťposchodového panelového domu a zdravotného strediska s parkoviskom. Za týmto účelom sa začali v roku 1988 vykupovať domy od pôvodných majiteľov. Pádom socialistického režimu a vyhlásením osady za pamiatkovú zónu v roku 1991, bol demolačný výmer zrušený. V roku 1997 prešla Budánka do správy Mestskej časti Praha 5.

Snaha o zmenu

Od 90. rokov sa stalo toto územie stredobodom pozornosti a začalo vznikať niekoľko plánov a štúdií na obnovu, prestavbu, revitalizáciu, rekonštrukciu ale aj demoláciu osady. Neobývané pamiatkové domy naďalej chátrali a rozpadávali sa a v rámci hranice pamiatkovej zóny sa zachovali len tri obývané domy v súkromnom vlastníctve – čp. 134, čp. 138 a čp. 115. Samovolné chátranie a narušená stabilita neobývaných domov zavrátila demoláciu siedmich domov – čo znamenalo zmiznutie polovice zachovanej zástavby. (išlo o domy čp. 123, 133, 143, 144, 195, 237 a 1329.) Ostatné domy (okrem tých v súkromnom vlastníctve) mali prepadané strechy a strechy, v dobrom stave sa zachovali len domy čp. 137 a 220.

Kontroverzný zámer

V roku 2007 bola kolónia prenajatá developerskej firme Geosan, ktorá mala v pláne umiestniť novú zástavbu piatich poschodových obytných domov na pozemkoch pamiatkovo chránenej zelene podlíz Plzenskej ulice a doplniť ju o rekonštrukciu vybraných domov pre obytné účely. Ich zámer bol však v rozpore s princípmi a podmienkami pamiatkovej ochrany a pod tlakom kritiky a nesúhlasu miestnych obyvateľov sa zámer nezrealizoval. V roku 2013 vedenie mestskej časti odstúpilo od zmluvy s investorom s odôvodnením neplnenia základných požiadaviek.



- výskopisný plán hl. města Prahy s okolím 1920-1924



- letecká snímka z roku 1945 - původná zástavba



- letecká snímka z roku 2003 - většina zástavby scházela

Projekt Budánka – OSTROV VE MĚSTĚ

Projekt záchrany a revitalizácie Budánek predstava pilotnú spoluprácu municipality s občianskou spoločnosťou, využívajúc víziu, odborné znalosti, energiu a entuziazmus tímu občanov a odborníkov v prospech obce. Koncept revitalizácie bol schválený v roku 2014 pod názvom *Budánka pro Prahu – ostrov ve městě*.

Cieľom projektu je vytvorenie komunitného verejného priestoru, ktorý bude spájať kultúrne, spoločenské a vzdelávacie aktivity s ekologickým a udržateľným prístupom k bývaniu. Projekt počíta so zapojením rôznych sociálnych a vekových skupín, čím prispeje k rozvoju inkluzívnej a udržateľnej mestskej časti.

Projekt je podporený Mestskou časťou Praha 5, ČSOB a programom švajčiarsko-českej spolupráce. Kľúčovými partnermi sú významné organizácie ako Konto Bariéry, Nadace Charty 77, Nadace Proměny Karla Komárka, Fondation Braillard Architects, Člověk v tísni, Nadace Via a Nadace české architektury, ktoré prinášajú cenné skúsenosti a expertízu.

Revitalizácia stojí na štyroch základných pilieroch:

1. Vzdelávanie – priestor pre stretávanie, vzdelávanie, vlastnú realizáciu a zábavu, kurzy, prednášky, semináre a workshopy
2. Sociálny rozmer, bývanie a udržateľnosť – komunitné miesto, zapojenie ľudí s handicapom, kaviareň, chránené dielne, aktivity pre seniorov
3. Umenie – zdieľaný pracovný priestor (coworking), obytné ateliéry, štúdiá s vystavaným priestorom, hudobná skúšobňa a tanečné priestory prístupné všetkým, dokumentačné centrum – jedinečná história lokality
4. Ekologický prístup - upravená verejná zeleň, revitalizácia Motolského potoka, hospodárenie s vodou, ukludnenie dopravy, inštalácia pôvodného mobiliára, napojenie na sieť cyklistických chodníkov





FOTODOKUMENTÁCIA



- zrekonštruovaná budova č. 137 - Koloniál s terénnym schodiskom



- terénne schodisko k domu č. 115



- pohľad na budovy č. 136 a 137



- pozostatky stabilizovaných stien zbúraných domov



- stabilizovaná budova č. 145 s novým krovom



- odkrytý Motolský potok



- pohľad na pôvodné schodisko, ktoré viedlo k horným domom

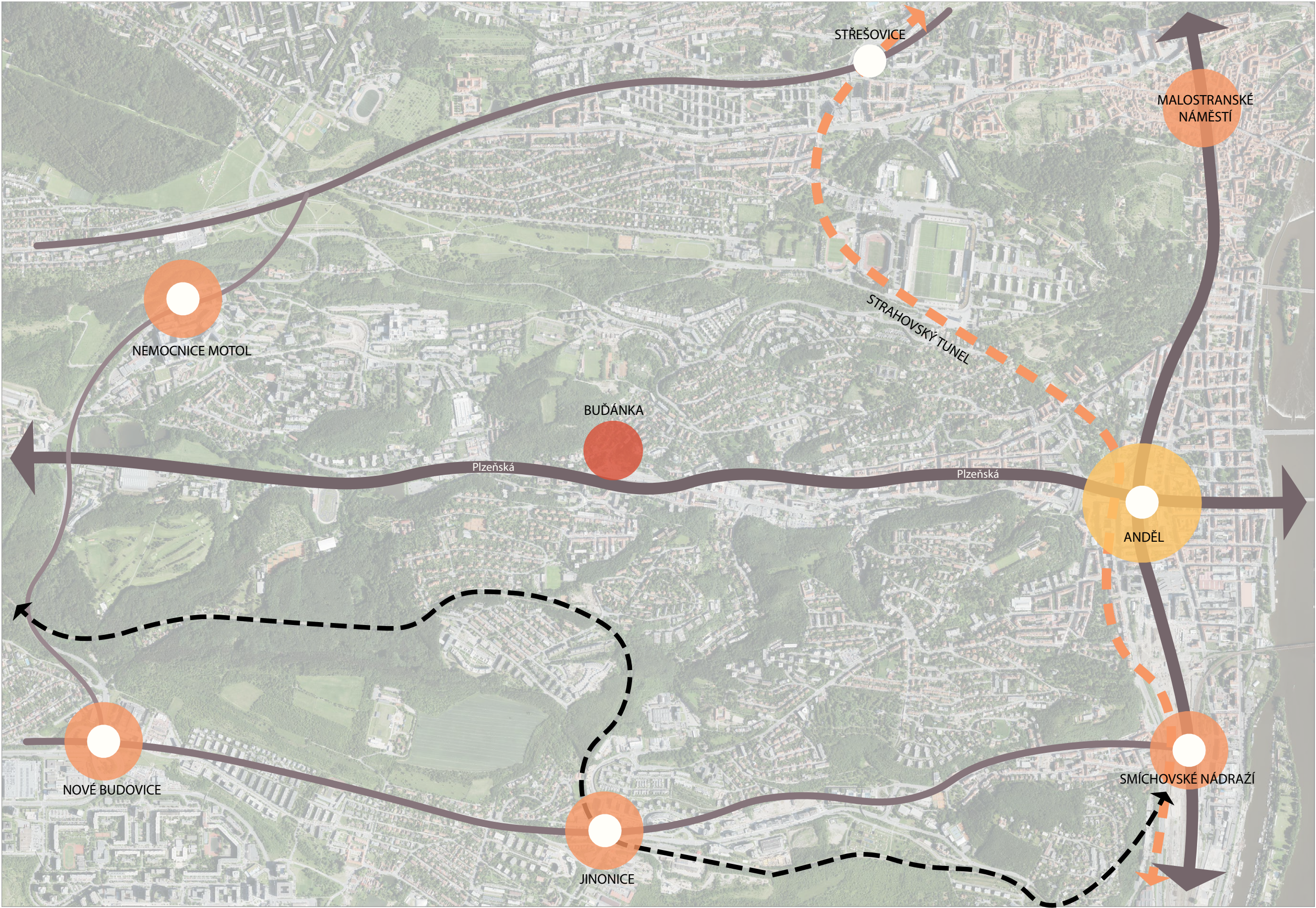


analýza lokality

ŠIRŠIE VZŤAHY - SCHÉMA CENTIER

legenda:

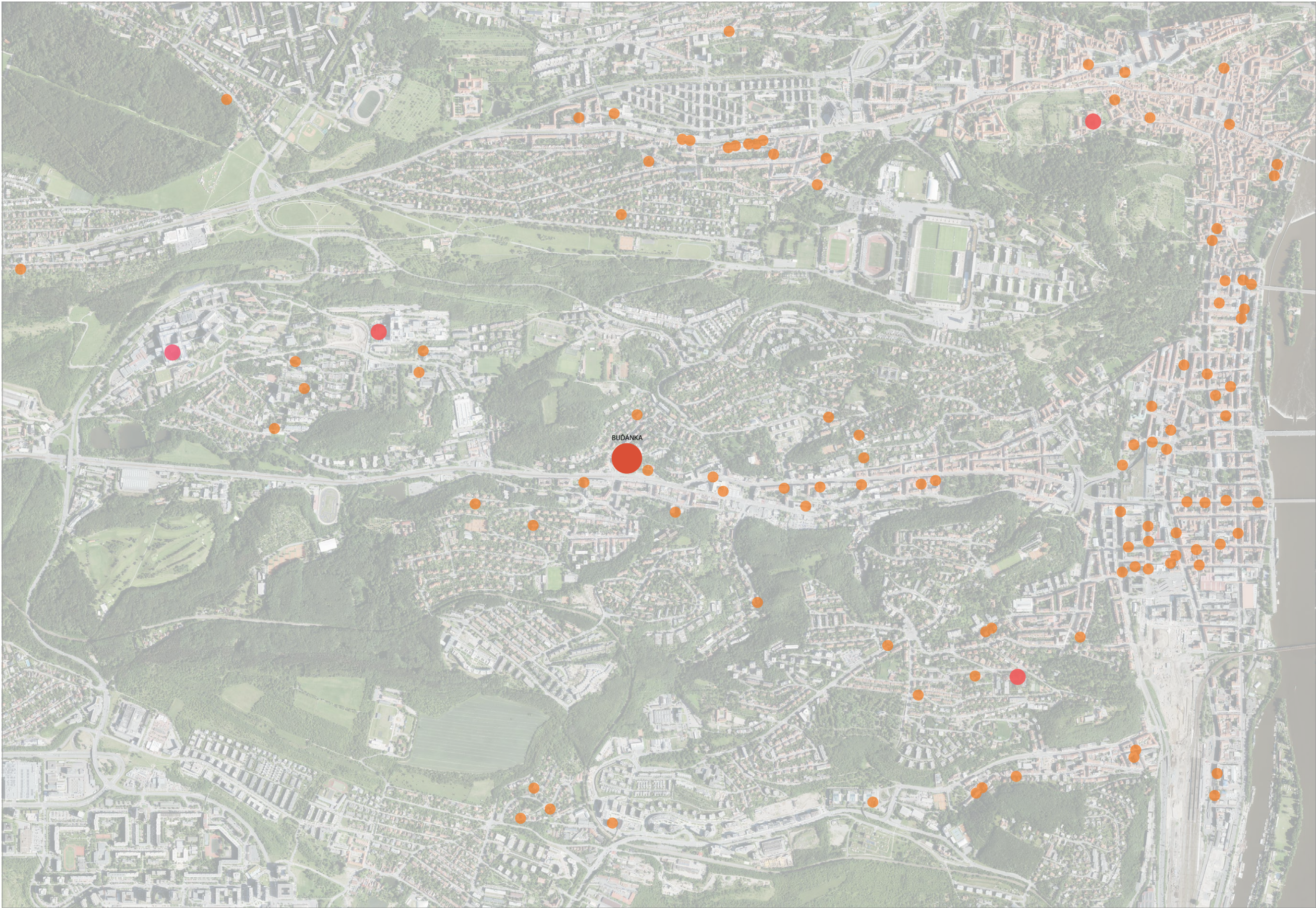
- hlavné centrum lokality
- lokálne subcentrá
- vybrané územie
- významný dopravný uzol
- hlavné dopravné prepojenie - tunel
- hlavné dopravné prepojenie
- významné dopravné prepojenie
- lokálne dopravné prepojenie
- trasa železnice



ŠIRŠIE VZŤAHY - ZDRAVOTNÍCKE ZARIADENIA

legenda:

- riešené územie
- nemocnica
- fakultná nemocnica
- ambulantné zariadenia



PODLAŽNOSŤ ZÁSTAVBY

legenda:

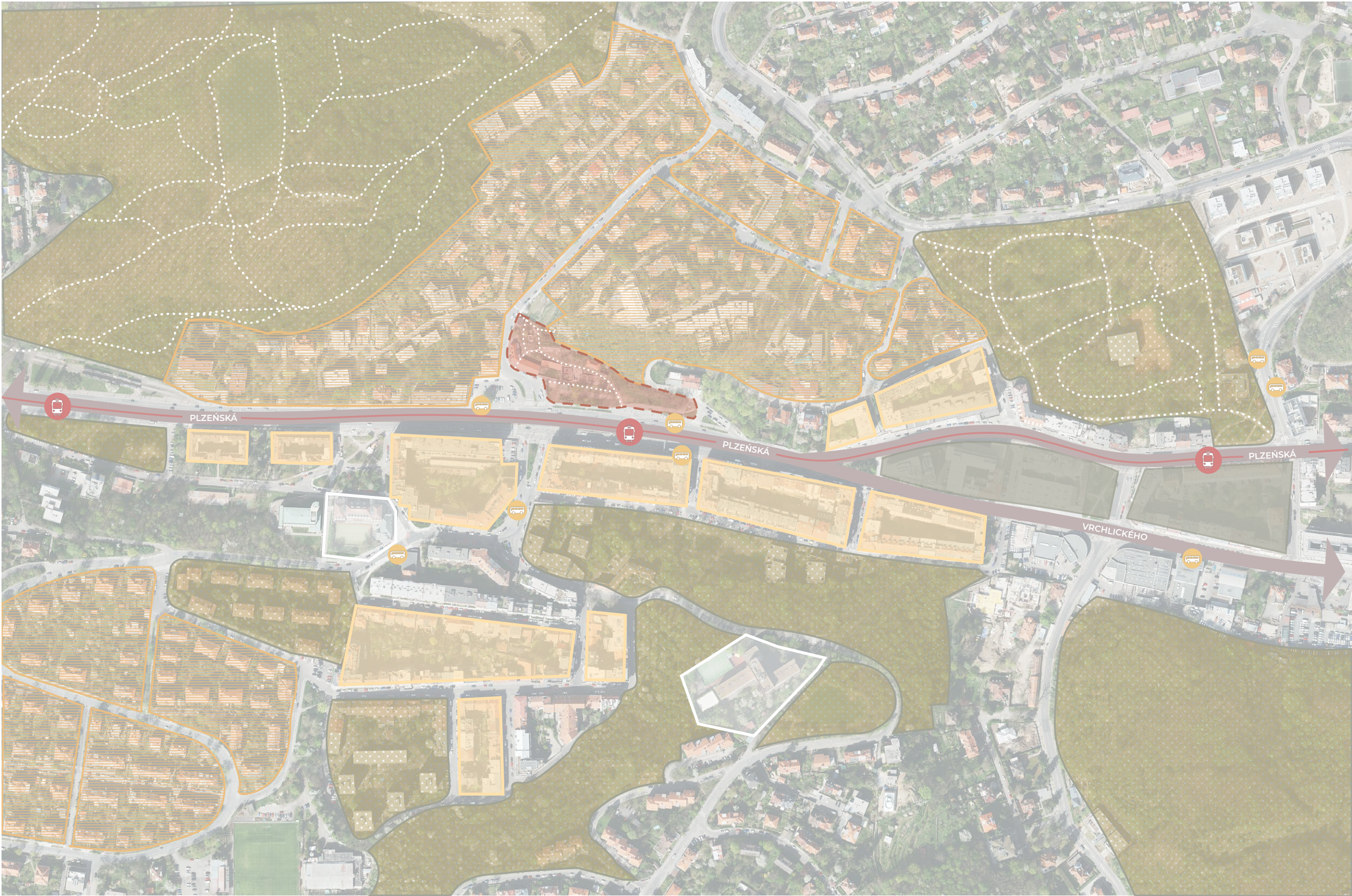
- do 2NP
- 3 NP
- 4 NP
- 5 NP
- 6 NP
- 7 - 8 NP
- nad 13 NP
- riešené územie



DOPRAVA A PRIESTUPNOSŤ ÚZEMIA

legenda:

-  zastávka autobusu
-  zastávka električky
-  priechodné územie
-  uzatvorený areál/blok - polyfunkcia
-  uzatvorený areál - rodinné domy
-  priestupné územie - polobloky
-  vymedzenie riešeného územia
-  uzatvorený areál - školy
-  hlavná dopravná komunikácia
-  električková trať
-  pešie trasy



FUNKČNE VYUŽITIE ÚZEMIA

OV – Všeobecne obytné

- územie slúžiace prevažne pre bývanie s možnosťou umiestňovania ďalších funkcií
- Výmera: 0,262 ha
- **Hlavné využitie:** obytné stavby a byty v nebytových domoch, mimoškolské zariadenia pre deti a mládež, vzdelávacie, kultúrne, športové, zdravotnícke zariadenia a zariadenia sociálnej starostlivosti, malé ubytovacie zariadenia, obchodné zariadenia do 1500m²
- **prípustné využitie:** vysokoškolské a ubytovacie zariadenia, stavby pre verejnú správu mesta, zariadenia záchranného bezpečnostného systému, hygienické stanice, stavby a plochy pre administratívu, záhradníctvo

OB – Čisté obytné

- územie slúžiace pre bývanie.
- Výmera: 15,176 ha
- **Hlavné využitie:** obytné stavby a byty v nebytových domoch, mimoškolské zariadenia pre deti a mládež, materské škôlky, ambulantná zdravotnícka starostlivosť, zariadenia sociálnej starostlivosti, zariadenia pre neorganizovaný šport, obchodné zariadenie < 200 m²
- **Prípustné využitie:** lôžkové zdravotnícke zariadenia, administratíva, cirkevné, vzdelávacie, kultúrne, veterinárne zariadenia, ambasády, športové zariadenia, zariadenia verejného stravovania, nerušiacie služby miestneho významu, záhradníctvo, stavby pre drobnú poľnohospodársku činnosť a chovateľstvo

SV – Všeobecné zmiešané

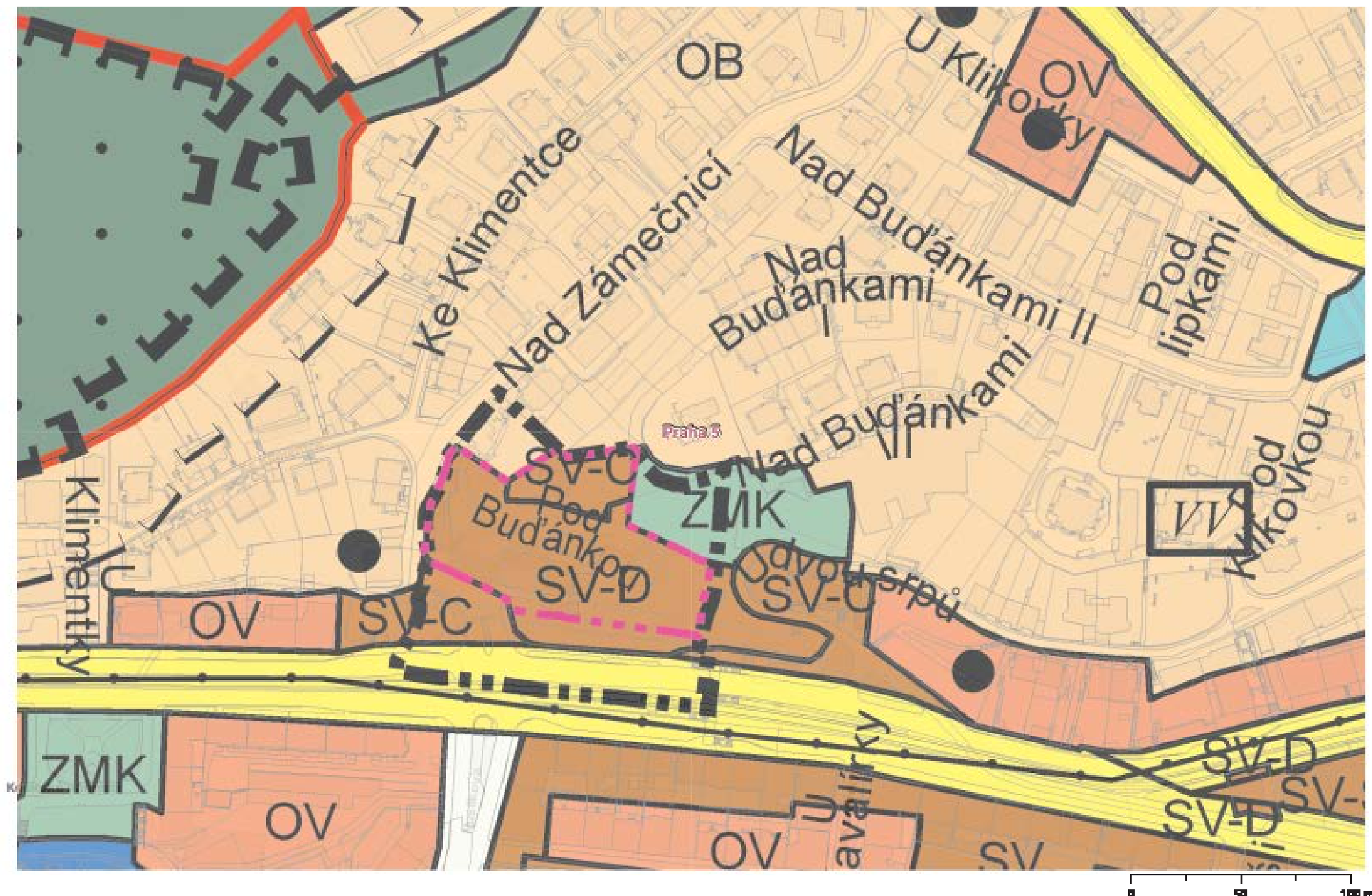
- umiestnenie polyfunkčných stavieb, obchod, administratívu, kultúru, verejné vybavenie, šport a služby (ak nepresiahne 60 % z celkovej kapacity územia vymedzeného danou funkciou)
- SV – C výmera: 0,126 ha + 0,319 ha + 0,231 ha = 0,658 ha
- SV – D výmera: 0,820 ha
- **Hlavné využitie:** bývanie, obchodné zariadenia <5000m², administratíva, kultúra, ubytovacie, športové, cirkevné, zábavné, vzdelávacie a zdravotnícke zariadenia, zariadenia verejného stravovania, mimoškolské zariadenia pre deti a mládež, zariadenia sociálnej starostlivosti, stavby pre verejnú správu mesta, služby
- **Prípustné využitie:** Viacúčelové zariadenia pre kultúru, zábavu, šport a obchodné zariadenie s celkovou plochou neprevyšujúcou 15 000, zberné dvory, záhradníctvo, stavby pre drobnú pestovateľskú činnosť a chovateľstvo, zariadenia záchranného bezpečnostného systému

ZMK – Zeleň mestská a krajinná

- Zeleň s rekreačnými aktivitami, ktoré podstatne nena-rušujú prírodný charakter území
- Výmera: 0,372 ha
- **Hlavné využitie:** prírodná krajinná zeleň, skupiny poras-tov, rozptýlené či líniové porasty drevín a bylín, parkové pásy (zámerne založené) a pobytové lúky.
- **Prípustné využitie:** záhradná reštaurácia, hvezdárne a rozhladne, parkovacie a odstavné plochy.

legenda:

	ČISTÉ OBYTNÉ		ZELEŇ MESTSKÁ A KRAJINNÁ		PAMIATKOA ZÓNA - VYHLÁSENÁ
	VŠEOBECNE OBYTNÉ		VYBRANÁ KOMUNIKAČNÁ SIEŤ		ZELEŇ VYŽADUJÚCA ZVLÁŠTNÚ OCHRANU
	VŠEOBECNE ZMIEŠANÉ		HISTORICKÉ JADRÁ BÝVALÝCH SAMOSTNATNÝCH OBCÍ		OCHRANNÉ PASMO ZVLÁŠTNE CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ
	LESNÉ PORASTY		VYMEDZENIE ÚSESU		ZVLÁŠTNE CHRÁNENÉ ÚZEMIE
	CELOMESTSKÝ SYSTÉM ZELENÉ		HRANICA KATASTRÁLNYCH ÚZEMÍ		PLOCHA S ROZDIELNÝM SPÔSOBOM VYUŽITIA



ANALÝZA ZÁSTAVBY

pôvodný stav z roku 1887

M 1:400

- legenda:
- pôvodná zástavba
 - -> miestne pešia cesta
 - miestná komunikácia



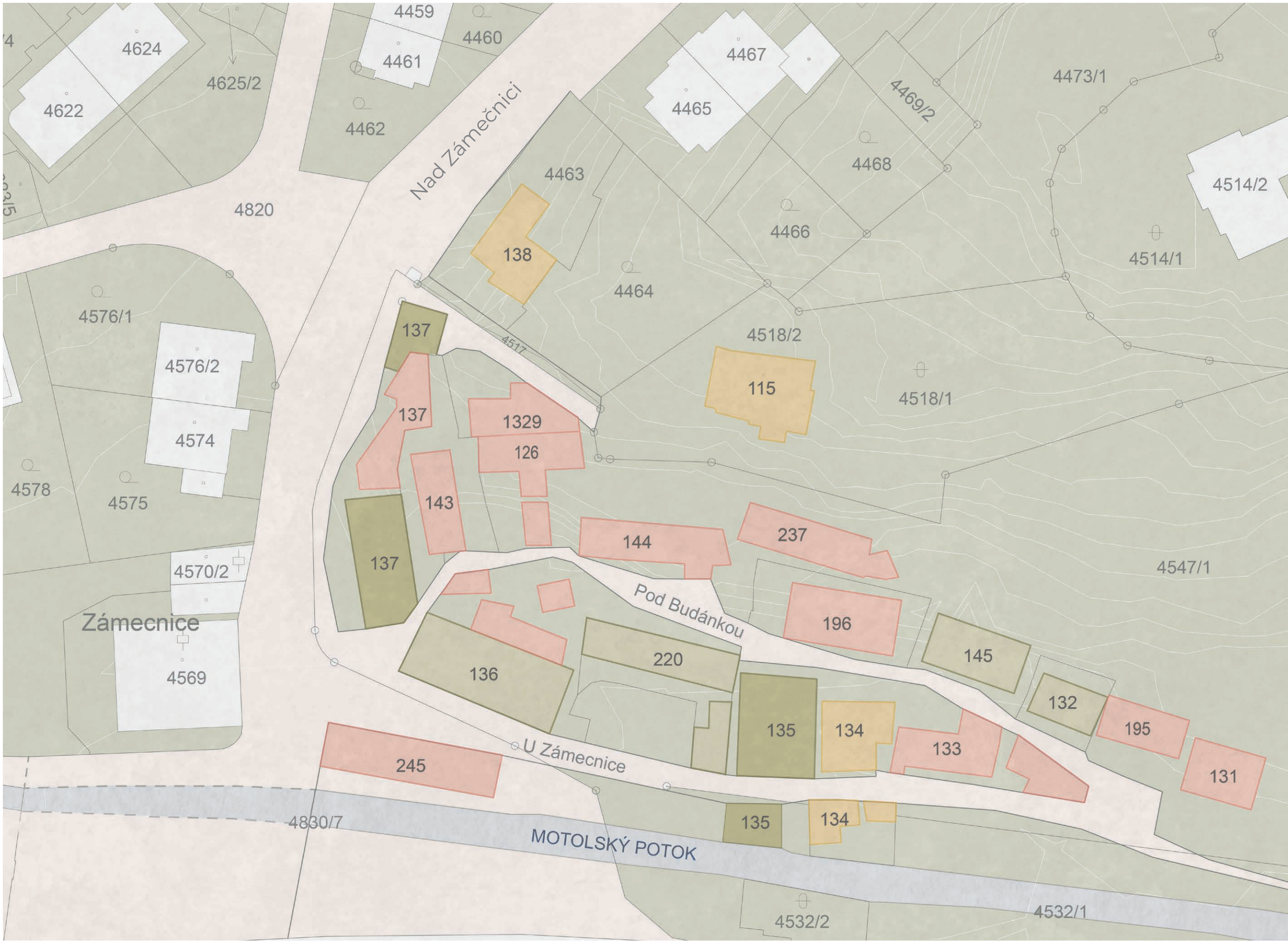
ANALÝZA ZÁSTAVBY

opis aktuálního stavu

M 1:400

legenda:

-  existujúce domy - nevyužívané
-  existujúce domy - využívané
-  domy zbúrané v roku 1989 a 2002
-  udržiavané domy v súkromnom vlastníctve



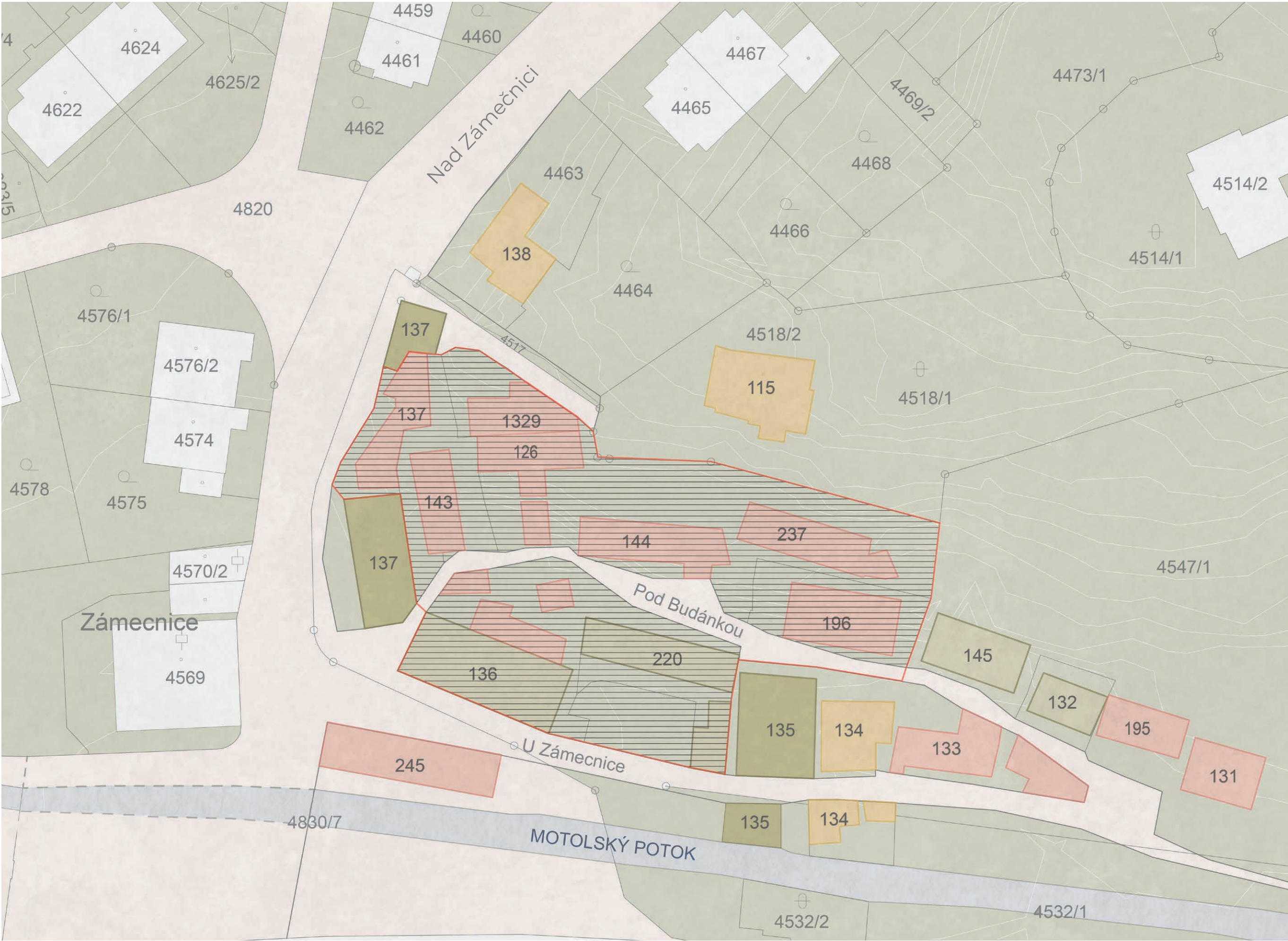
ANALÝZA ZÁSTAVBY

opis aktuálneho stavu s vymedzením plochy

M 1:400

legenda:

-  existujúce domy - nevyužívané
-  existujúce domy - využívané
-  domy zbúrané v roku 1989 a 2002
-  udržiavané domy v súkromnom vlastníctve
-  vymedzenie potencionálnej plochy pre výstavbu



referencie - vzor pre hľadanie mierky

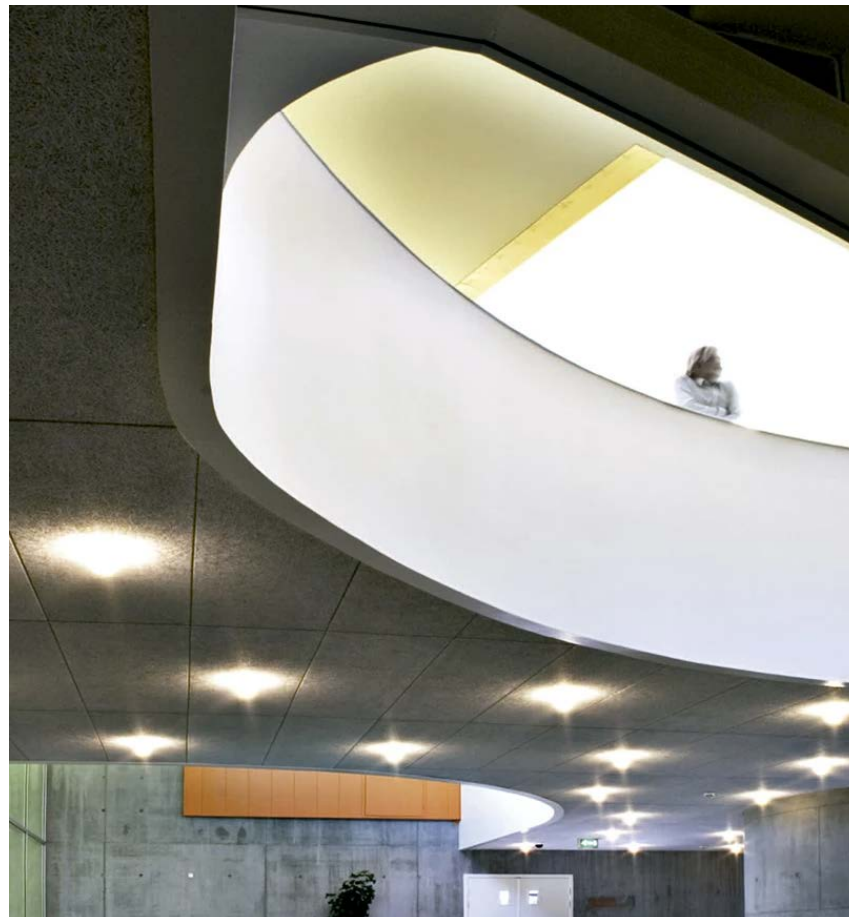
Psychiatrická nemocnica Helsingor

BIG Bjarke Ingels Group



Stavba má zaujímavý prízemný tvar, ktorý svojou kompozíciou ponúka široké výhľady do exteriéru. Výrazným prvkom sú strešné svetlíky, ktoré prepájajú úroveň budovy a zabezpečujú rovnomerné rozptýlenie prirodzeného svetla v interiéri.

Po umiestnení na vybrané územie je však zreteľné, že svojím tvarom a mierkou nezapadá do štruktúry okolitej zástavby. Jednoúrovňová koncepcia pôsobí príliš rozmerne a nie je vhodná do členitého terénu.



Epilepsy Residential Care Home

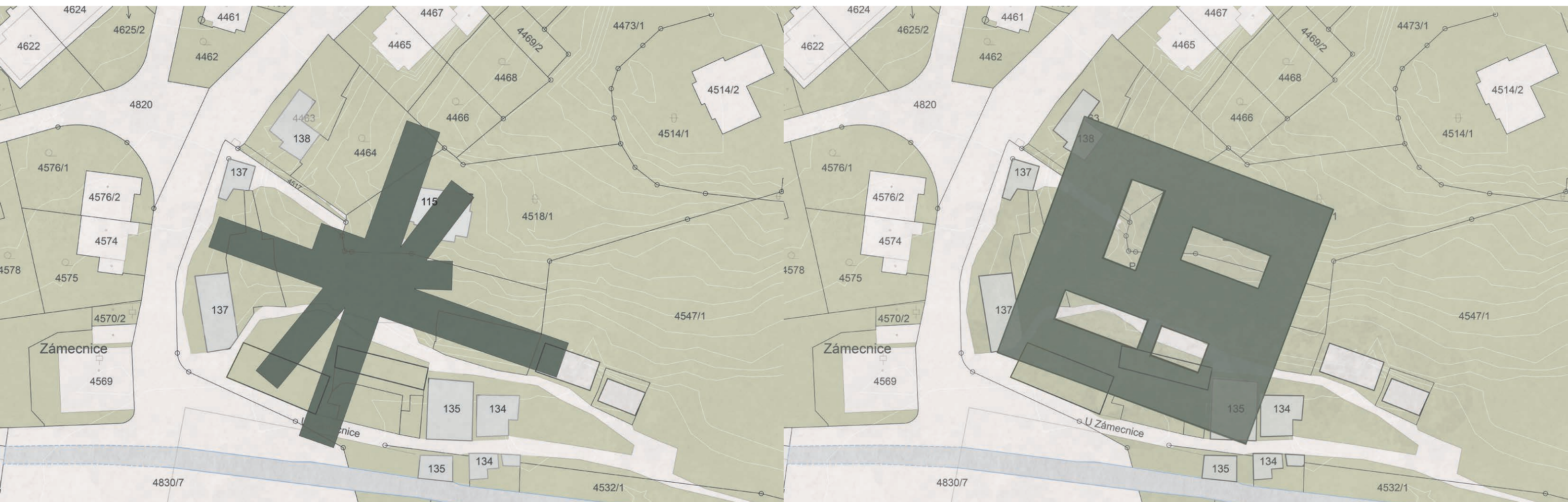
atelier Martel



Stavba má jednoduchú hmotu s umelecko-haptickým poňatím povrchov v exteriéri. Štyri átria rozbiehajú štvorcový pôdorys a vytvárajú „vnútorný svet“. Dom je koncipovaný tak, aby ponúkal rozloženie priestoru bez slepých koncov, ale s ulicami, miestami a obytnými zónami.

Teplé, výrazné farby v interiéri eliminujú pocit nemocničnej sterility a vo vnútroblokoch sú situované komunitné záhrady.

Jednoúrovňový tvar však pôsobí príliš rozmerne a nie je vhodný do členitého terénu.



Casa Verde Young Women's Care Home for Mental Health

LDA.iMdA architetti associati

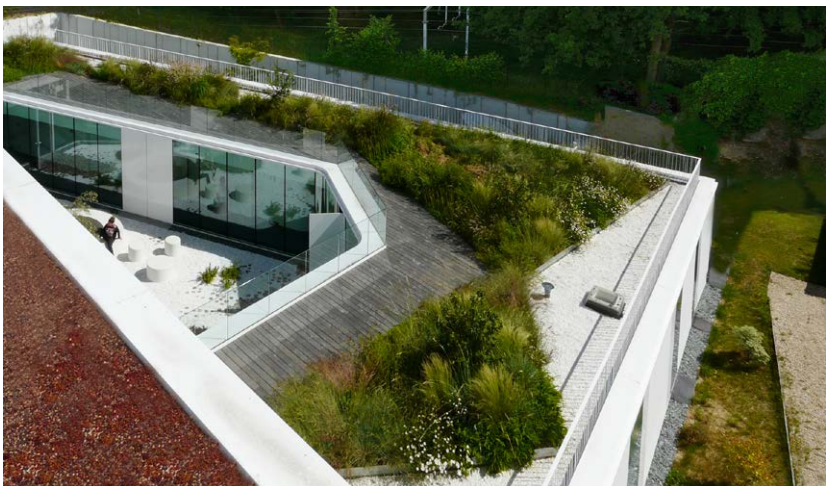


Stavba má kompaktnější, viacúrovňový tvar so zaujímavým prevedením fasády. Prevetrávaná fasáda neplní len estetickú funkciu, ale ponúka aj rôzne vizuálne vnímanie – dvojité mikroporované panely vytvárajú efekt transparentnosti pri bližšom pohľade, zatiaľ čo z diaľky pôsobí fasáda masívne a celistvo.

Po umiestnení na vybrané územie je zreteľné, že viacúrovňová kompozícia stavby lepšie reaguje na členitý terén. Napriek tomu svojou veľkosťou výrazne prevyšuje mierku pôvodnej zástavby a nezapadá do jej štruktúry.

Child Psychiatry Hospitalization

a+ samueldelmas



Stavba má asymetrický, viacúrovňový tvar s vnútornými át-riami, ktoré podporujú prepojenie s okolím a eliminujú pocit izolácie. Komunálne priestory a záhrady vytvárajú príjemné prostredie pre stretávanie, relaxáciu a spoločenské aktivity. Jedným z kľúčových prvkov je zelená obytná strecha, ktorá kladie dôraz na ekologický prístup a zároveň poskytuje pacientom súkromný priestor na oddych. Interiér je navrhnutý v jednoduchom, modernom a presvetlenom štýle, čím umocňuje pocit harmónie a pokoja.

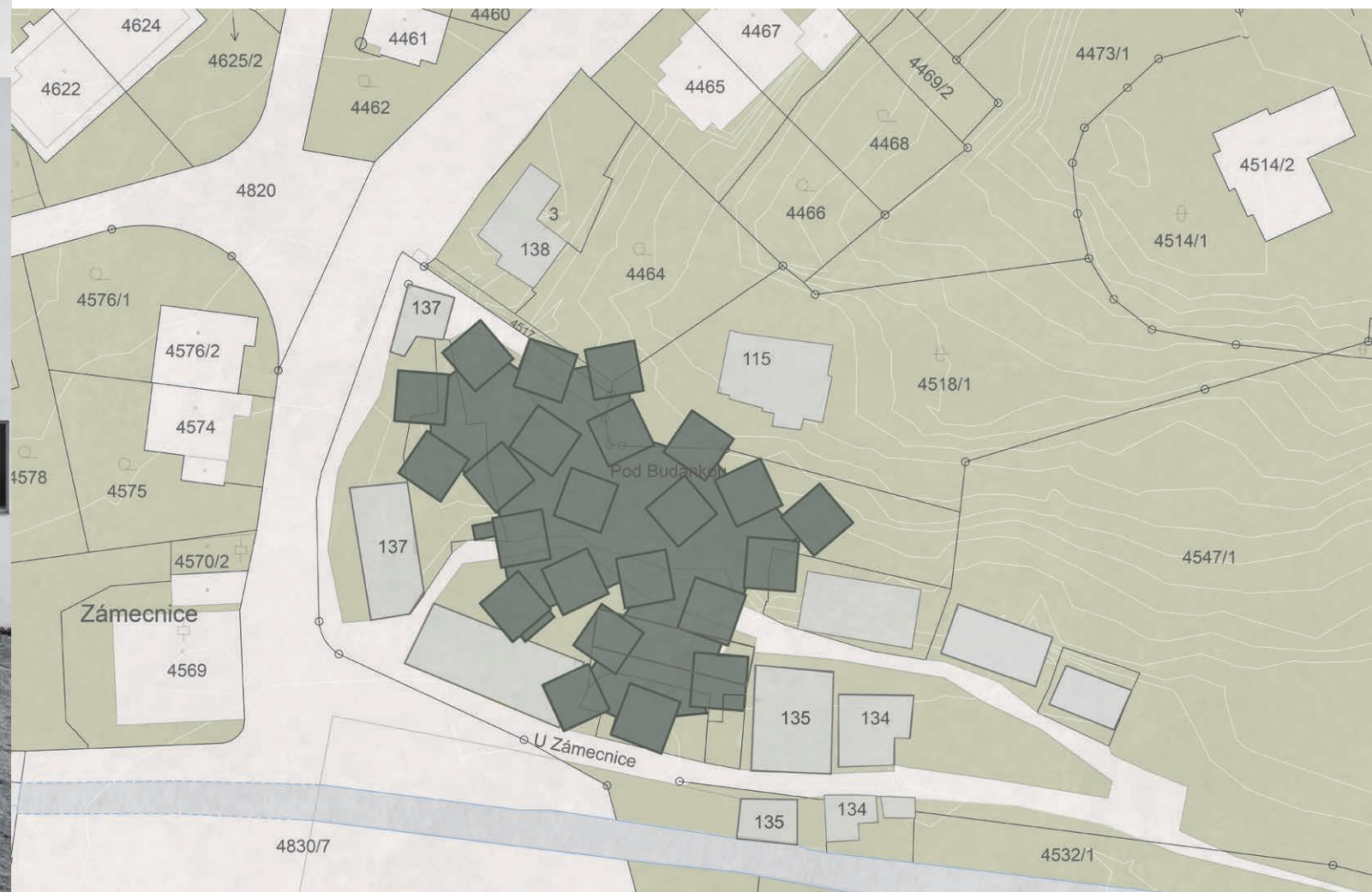
Po umiestnení na vybrané územie stavba vďaka viacúrovňovej asymetrickej kompozícii prirodzene reaguje na členitý terén. Napriek tomu jej mierka nezapadá do štruktúry okolitej zástavby.



52



Po umiestnení na vybrané územie je zreteľné, že hmota pozostáva z jednotlivých „kociek“ spojených do celku. Pridávaním alebo uberaním týchto základných objemov je možné variovať výškové rozloženie, rozsah a mierku stavby tak, aby sa prispôbila terénnym podmienkam a charakteru zástavby osady Budánka.



STAVEBNÝ PROGRAM TERAPEUTICKÉHO CENTRA

	místnost	výměra	počet	Plocha
Objekt A				186
terapie I	čekárna - relaxace	45	1	45
	psychiatrická ambulance	15	1	15
	Individuální psychoterapie	15	1	15
	rodinná psychoterapie	15	1	15
	psychosomatický stacionář skupinový	25	1	25
	výživový poradce	15	1	15
	čajová kuchyňka	8	1	8
	sklad	5	2	10
	toalety pro pacienty	5	2	10
	toalety pro personál	5	2	10
	denní místnost personálu	15	1	15
	úklid	3	1	3
Objekt B				158
tělesné aktivity I	čekárna - relaxace	30	1	30
	čajová kuchyňka	8	1	8
	malá tělocvična - skupinové cvičení	25	1	25
	individuální cvičení	12	2	24
	šatna	6	2	12
	sprcha	3	2	6
	toalety pro pacienty	5	2	10
	toalety pro personál	5	2	10
	pracovna terapeutů	15	2	30
	úklid	3	1	3
Objekt C				134
tělesné aktivity II	čekárna - relaxace	30	1	30
	watsu terapie - šatna	3	2	6
	pracovna terapeutů	15	1	15
	technická místnost k watsu terapii	10	1	10
	watsu terapie - bazén	30	1	30
	musikoterapie	25	1	25
	toalety pro pacienty	5	2	10
	toaleta pro personál	5	1	5
	úklid	3	1	3

Objekt D				133
výtvarná dílna	místnost pro arteterapii - kreslírna	45	1	45
	keramická dílna	30	1	30
	pec	5	1	5
	sklady výtvarných potřeb	10	2	20
	pracovna	15	1	15
	toalety pro pacienty	5	2	10
	toaleta pro personál	5	1	5
	úklid	3	1	3
Objekt E				151
centrální objekt	čekárna - relaxace - klubovna	45	1	45
	čajová kuchyňka	8	1	8
	kancelář	15	2	30
	denní místnost personálu	15	1	15
	šatna personál muži / ženy	10	2	20
	umývárna personál muži / ženy	4	2	8
	wc muži / ženy	6	2	12
	úklid	3	1	3
	technická místnost	10	1	10
Objekt F				124
odpočinek	relaxační místnost	15	1	15
	pokoje na spaní (wc, sprcha)	20	4	80
	sklad lůžkovin	1.5	2	3
	úklid	3	1	3
	čajová kuchyňka	8	1	8
	pracovna terapeuta	15	1	15
Objekt F				56
terapie II	Rodinná terapie pro pacienty s poruchami příjmy	20	1	20
	kuchyně	25	1	25
	sklad potravin a nápojů	5	1	5
	odpad	3	1	3
	úklid	3	1	3
celkem čistá podlažní plocha				942
přibližná hrubá podlažní plocha (120% čpp)				1130.4

OR

návrhová část

ZÁMER A CIEĽ NÁVRHU

Návrh sa zaoberá transformáciou územia bývalej osady Budánka, nachádzajúcej sa v pamiatkovej zóne Prahy 5. Cieľom je revitalizovať túto zanedbanú lokalitu s výraznou historickou a kultúrnou hodnotou a vdýchnuť jej nový život prostredníctvom súboru stavieb terapeutického centra.

Projekt sa zameriava predovšetkým na návrh nových objektov, ktoré sú citlivo zakomponované do existujúcej štruktúry územia. Zásahy do zachovaných pôvodných objektov sú minimálne, pričom domy, ktoré už fyzicky neexistujú, sú v návrhu hmotovo obnovené a adaptované na obytnú funkciu.

Územie Budánky bolo v minulosti centrom bohatého umeleckého života – miestom stretávania sa hudobníkov, básnikov a ďalších tvorivých osobností. Dnes však táto identita zanikla, lokalita je zanedbaná a stratila jasnú funkciu. Návrh sa preto usiluje o znovuoobnovenie komunitného ducha a navrátenie kultúrneho významu priestoru, ktorý kedysi prirodzene pripájal ľudí.

Navrhované terapeutické centrum je primárne určené pre mládež a dospelých, ktorí sa v dôsledku tlakov modernej digitálnej doby ocitajú v krízových situáciách a ťažko sa adaptujú na bežný život. Centrum reflektuje výzvy súčasnej doby a snaží sa na ne odpovedať liečebným aj komunitným rozmerom.

Popri svojej hlavnej terapeutickej funkcii je centrum navrhnuté ako otvorený priestor pre miestnych obyvateľov – poskytuje zázemie pre tvorivé dielne, komunitné akcie či kultúrne stretnutia. Podporuje tak medzigeneračný dialóg, sociálnu integráciu a prispieva k celkovému zlepšeniu kvality života v lokalite.

Fakt, že osada Budánka je situovaná pri Plzeňskej triede, zabezpečuje jej efektívnu a rýchlu dostupnosť v rámci mesta a dobré napojenie na dopravnú sieť.

URBANISTICKÁ KONCEPCIA

Urbanistická koncepcia návrhu vychádza z pôvodných stavebných stôp zaniknutých objektov, ktoré v minulosti formovali charakter osady Budánka. Tým návrh prirodzene nadväzuje na historickú štruktúru miesta a rešpektuje jeho pôvodnú mierku a členenie.

Nové objekty terapeutického centra vyrastajú na miestach pôvodných domov. Väčšina z nich bola v takom stave, že ich zachovanie nebolo možné, a preto nové stavby len približne kopírujú ich pôdorysnú stopu. Jeden z navrhovaných objektov však priamo zakomponováva zachované ruiny do svojho architektonického riešenia, čím vytvára priame prepojenie s minulosťou.

Architektúra objektov reaguje na prirodzený terén – výškové usporiadanie stavieb sleduje konfiguráciu svahu, čím sa eliminuje ich vizuálna dominancia. Cieľom bolo navrhnuť objekty v mierke zodpovedajúcej človeku – preto majú len dve nadzemné podlažia a nie sú výrazne zapustené do terénu, čím zostáva zachovaný ich priamy kontakt s okolím, pacientmi aj komunitou.

Zámerom návrhu nebolo replikovať pôvodnú architektúru, ale reinterpretovať jej princípy – najmä mierku, rytmus zástavby a urbanistické väzby. Výsledkom je harmonické spolupôsobenie nového so starým, ktoré podporuje kontinuitu miesta a jeho historickej identity.

ARCHITEKTONICKÉ RIEŠENIE

Architektonické riešenie objektov vychádza z inšpirácie škandinávskou architektúrou v modernom poňatí. Nové stavby sa vyznačujú jednoduchými pultovými strechami, čistými líniami a veľkorysými presklenými plochami, ktoré prepájajú interiér s exteriérom a maximalizujú kontakt s okolím. Nosná konštrukcia je murovaná z vápenno-pieskovcových blokov. Fasády sú riešené z farebného dre-

veného obkladu, ktorý jemne oživuje lokalitu, zároveň však pôsobí harmonicky, prívetivo a ľudsky.

Farebnosť fasád zohráva aj orientačnú funkciu – jednotlivé farby sú priradené k rôznym typom terapií, čím vzniká intuitívny navigačný systém. Tento princíp uľahčuje orientáciu najmä pacientom s duševnými ťažkosťami, ktorí môžu byť citlivejší na podnety prostredia. Farby majú pôsobiť upokojujúco a podporovať pocit bezpečia.

Použitie dreva – ako v exteriéri, tak aj v interiéri – má za cieľ vytvoriť príjemnú, mäkkú a osobnú atmosféru. Prírodný materiál napomáha vytvárať prostredie, ktoré podporuje pohodu, pocit prirodzenosti a kontakt s ľudskou mierkou.

Na pultových strechách je použitá plechová krytina z falcovaného plechu, ktorá priamo nadväzuje na farebnosť fasády jednotlivých objektov.

Návrh zároveň reflektuje historický charakter územia – Budánky boli v minulosti vinohradníckou oblasťou. Tento odkaz sa premieta do návrhu „pergoly“ z oceľových lán natiahnutých medzi objektmi A a B. Po nich sa bude ťahať vinič a ďalšie popínavé rastliny. Tento prvok odkazuje nielen na vinohradnícku tradíciu, ale zároveň dotvára vidiecky charakter lokality a dotvára vizuálne aj ekologický aspekt areálu.

FUNKČNÉ RIEŠENIE

Súbor pozostáva z piatich objektov, ktorých rozmiestnenie prirodzene reaguje na členitý terén a umožňuje prirodzené členenie funkcií. Kompozičným ťažiskom návrhu je centrálny vstupný priestor, ktorý rozdeľuje územie na dve časti: západnú, viac komunitne orientovanú, a východnú, využívanú najmä pacientmi.

Hlavný vstup do centra je riešený cez centrál-

ny objekt, ktorý je napojený na pôvodnú budovu. Vertikálne prepojenie objektu zároveň zabezpečuje bezbariérový prístup do celého územia – vrátane prekonania výškového rozdielu kopca. Pri vstupe je navrhnutá plocha pre krátkodobé zastavenie a bezpečný výstup pacientov.

V centrálnom objekte sa nachádza zázemie personálu, kancelárie a spoločenská klubovňa. Oproti nemu sú umiestnené priestory pre telesné terapie – telocvičňa, miestnosť pre muzikoterapiu a priestory watsu terapie. V zadnej časti tohto objektu sa nachádza oddychová zóna s relaxačnou miestnosťou a lôžkami na odpočinok.

Medzi budovami vzniká centrálny vonkajší priestor – akési spoločenské „námestie“, kde sa môžu stretávať pacienti aj členovia miestnej komunity – čím sa podporuje sociálna interakcia a prirodzená inklúzia.

Na západej strane územia sa nachádza umelecká dielňa, ktorá je využívaná jednak pacientmi v rámci autoterapie, ale aj komunitou. Objekt je usporiadaný do dvoch podlaží a prístupný z oboch úrovní terénu. Vnútorne priestory kombinujú kresliarsky ateliér s keramickou dielňou a oddychovú zónu. Práve táto budova vznikla na mieste zachovaných ruín pôvodného domu, ktoré boli citlivo začlenené do návrhu a tvoria súčasť architektonickej výrazu objektu.

Východná časť areálu je venovaná najmä terapiám – nachádza sa tu terapeutický objekt, situovaný v najstrmšej časti svahu. Aby sa predišlo pocitu monumentalizmu, budova je výškovo členená do viacerých úrovní, ktoré kopírujú prirodzený sklon terénu. Jednotlivé levely sú prepojené rampami a bezbariérovými trasami, čím sa zabezpečuje pohodlný pohyb pre všetkých užívateľov. Objekt je prepojený s druhou pôvodnou budovou, kde je umiestnené zázemie pre terapeutický personál.

KONCEPT

hlavné princípy konceptu

ZCELENIE KOMUNITY



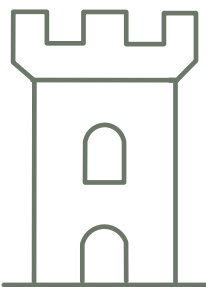
Aktívne prepojenie centra s miestnou komunitou - poskytuje zázemie pre tvorivé dielne, komunitné akcie či kultúrne stretnutia a zároveň podporuje tak medzigeneračný dialóg, sociálnu integráciu a prispieva k celkovému zlepšeniu kvality života v lokalite.

BLÍZKOSŤ PRÍRODE



Terapeutické centrum predstavuje miesto liečenia, podpory a návratu k vnútornej rovnováhe. Prítomnosť zelene v jeho bezprostrednom okolí prirodzene umocňuje pocit pokoja, istoty a bezpečia.

NADVIAZANIE NA HISTÓRIU



Návrh objektov vychádza z pôvodných stavebných stôp zaniknutých objektov, ktoré v minulosti formovali charakter osady Budánka. Tým návrh prirodzene nadväzuje na historickú štruktúru miesta a rešpektuje jeho pôvodnú mierku a členenie.

VÝHLADY NA MESTO

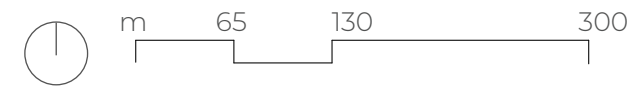
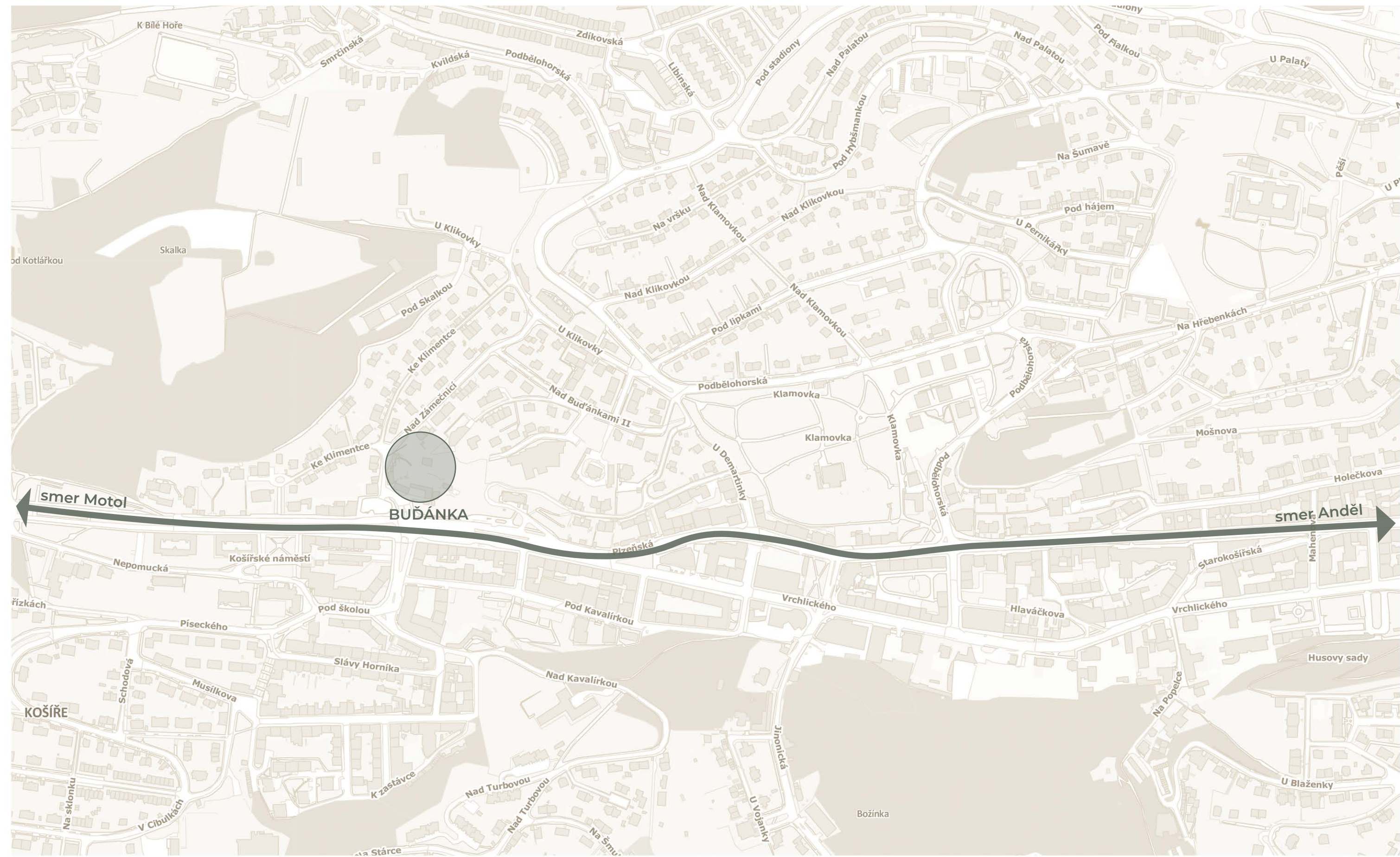


Umiestnenie a tvarovanie objektov centra je navrhnuté tak, aby vytváralo pohľadové prepojenia s mestom. Vďaka tomu sa centrum vizuálne otvára okoliu a stáva sa prirodzenou súčasťou mestského života.



NÁVRH

širšie vzťahy 1:5000



NÁVRH
situácia 1:750



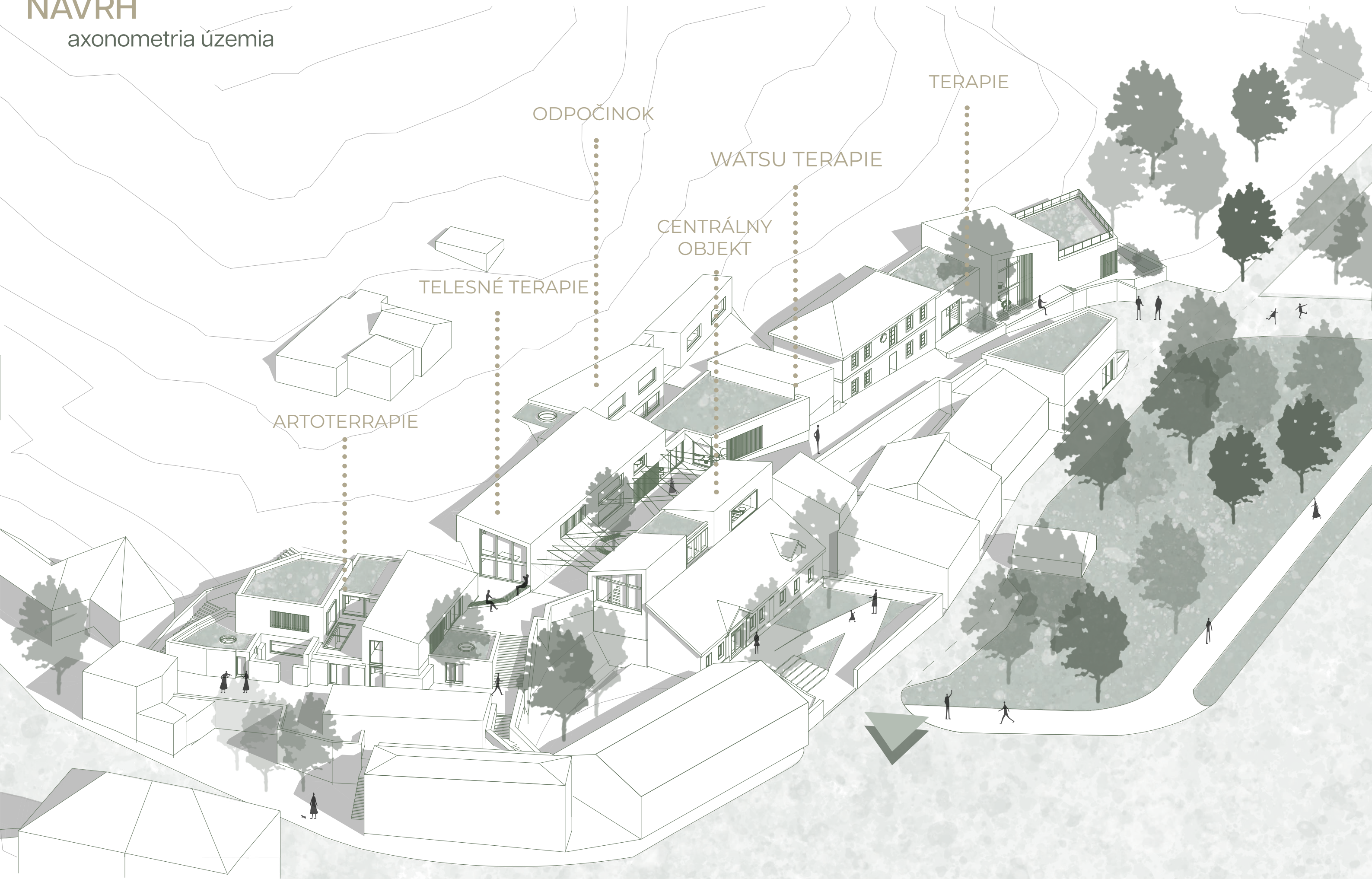
NÁVRH

situácia 1:500

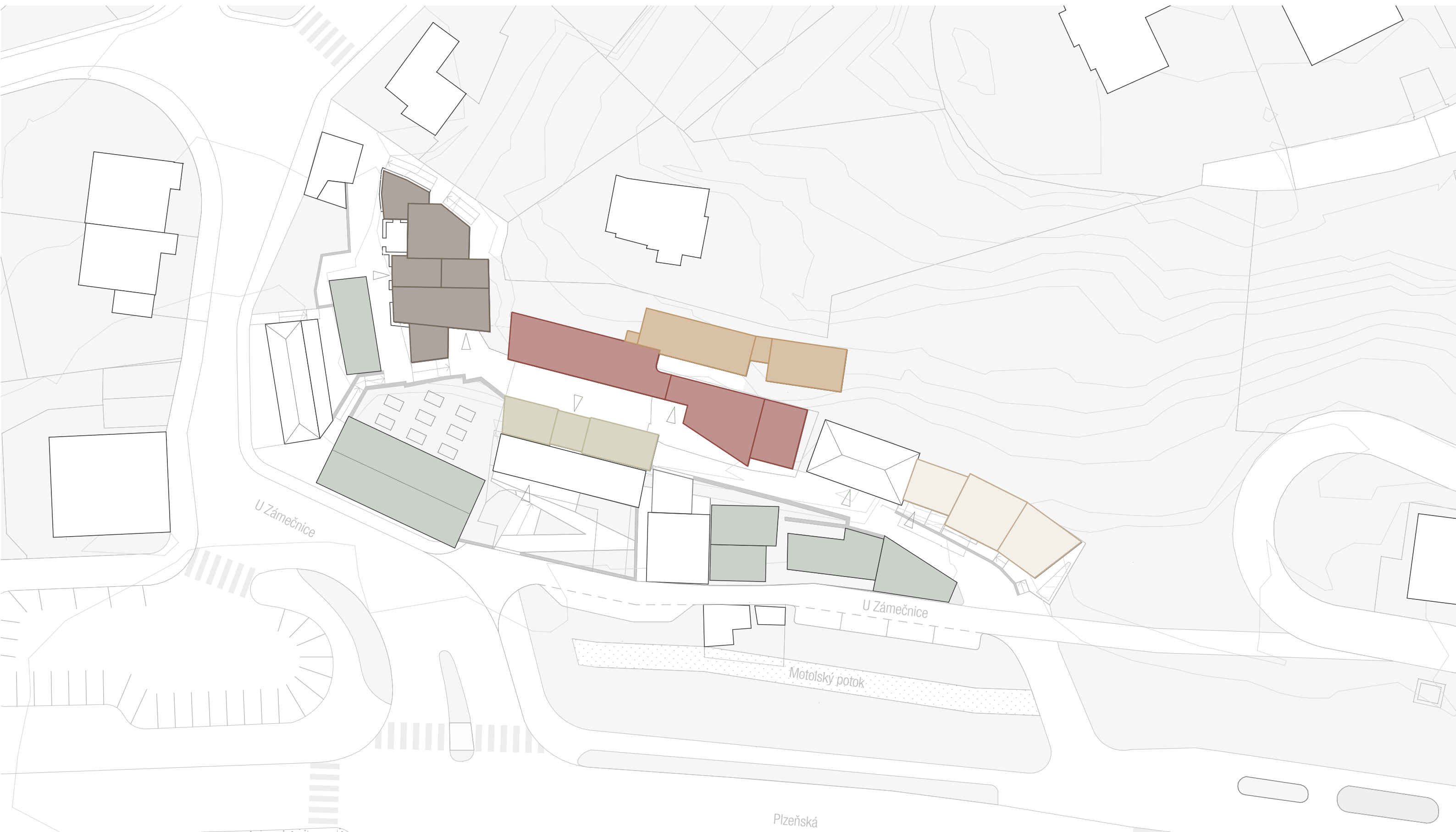


NÁVRH

axonometria územia



NÁVRH
funkčná schéma

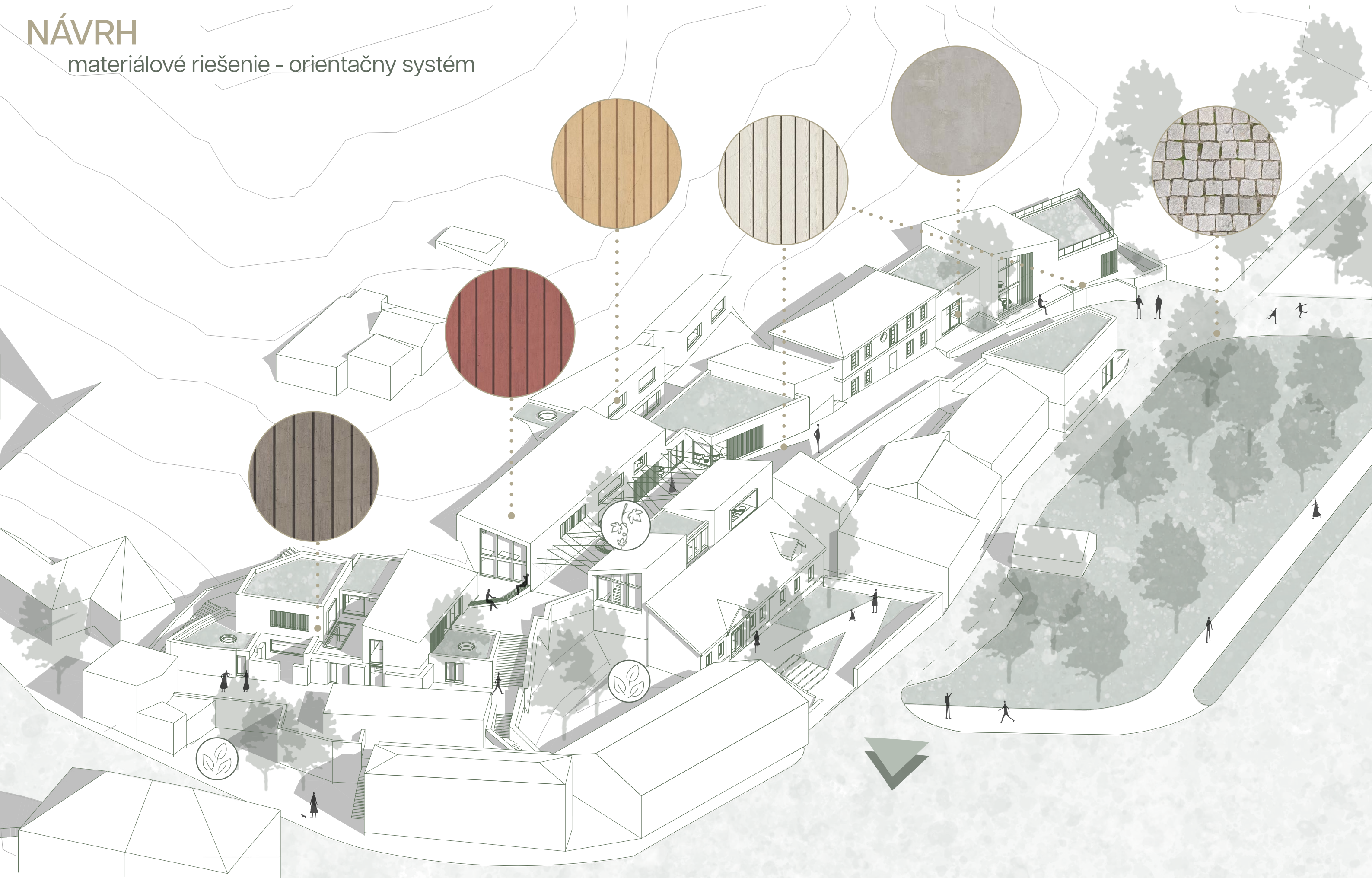


- budova A - centrálny objekt
- budova B - telesné terapie
- budova C - oddychová časť
- budova D - výtvarná dielňa
- budova E - terapie
- obytná funkcia
- vstupy do objektov



NÁVRH

materiálové riešenie - orientačný systém



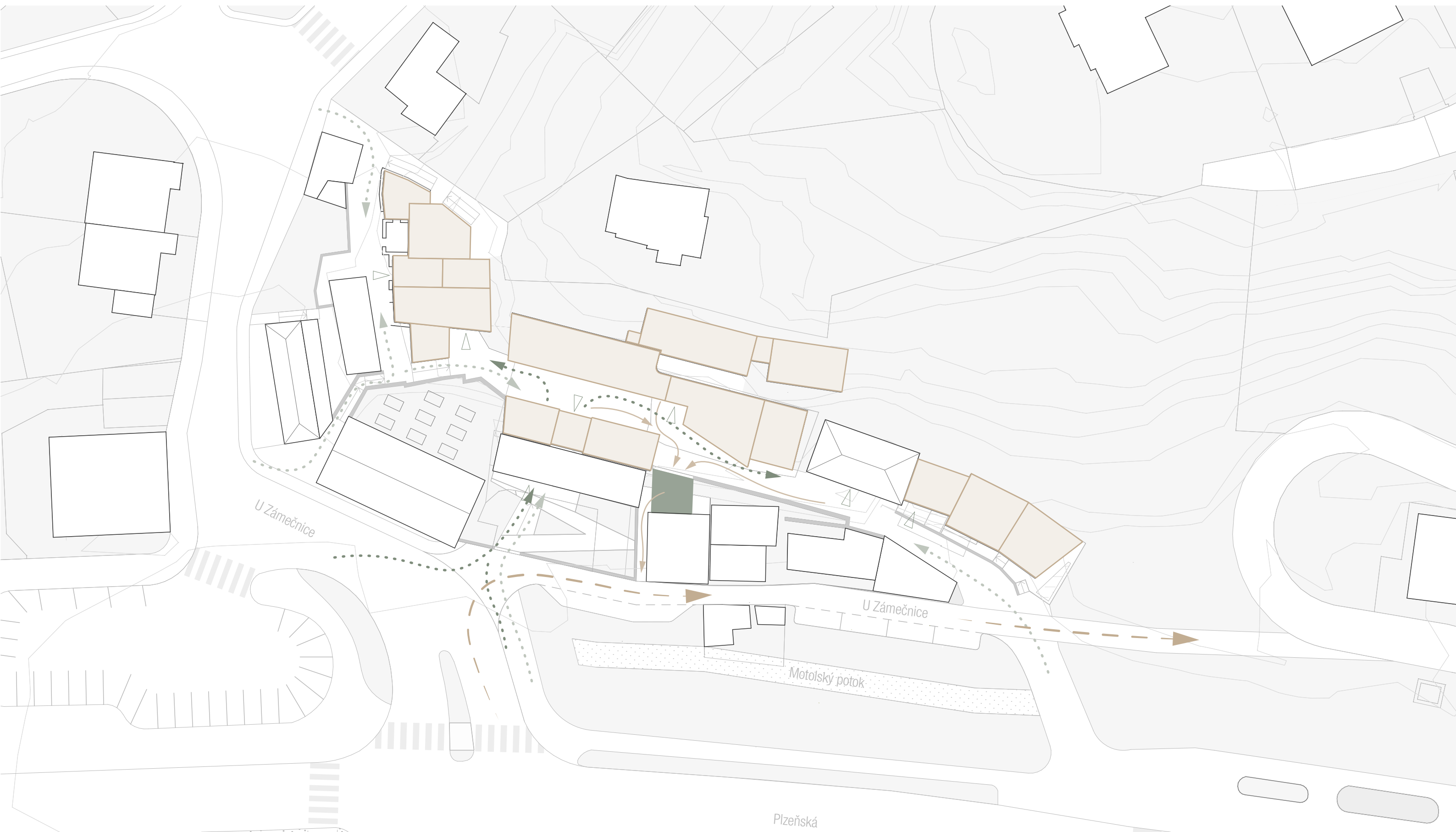
pergola s viničom



komunitná záhrada

NÁVRH

prevádzkové schéma - toky



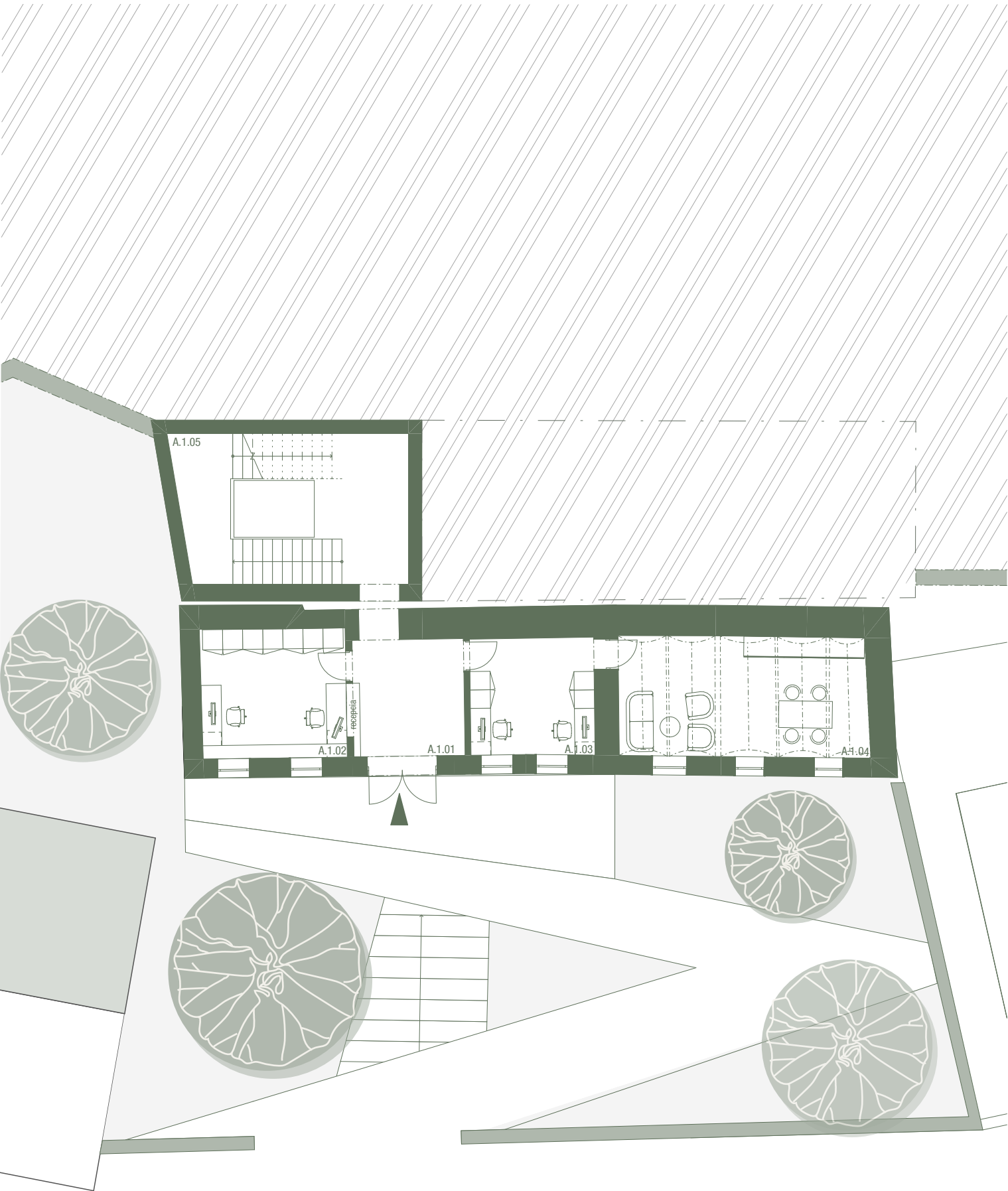
— —> zásobovanie — —> pohyb odpadu ▲ vstupy do objektov > pohyb pacientov > pohyb personálu ■ centrálny zásobovací objekt



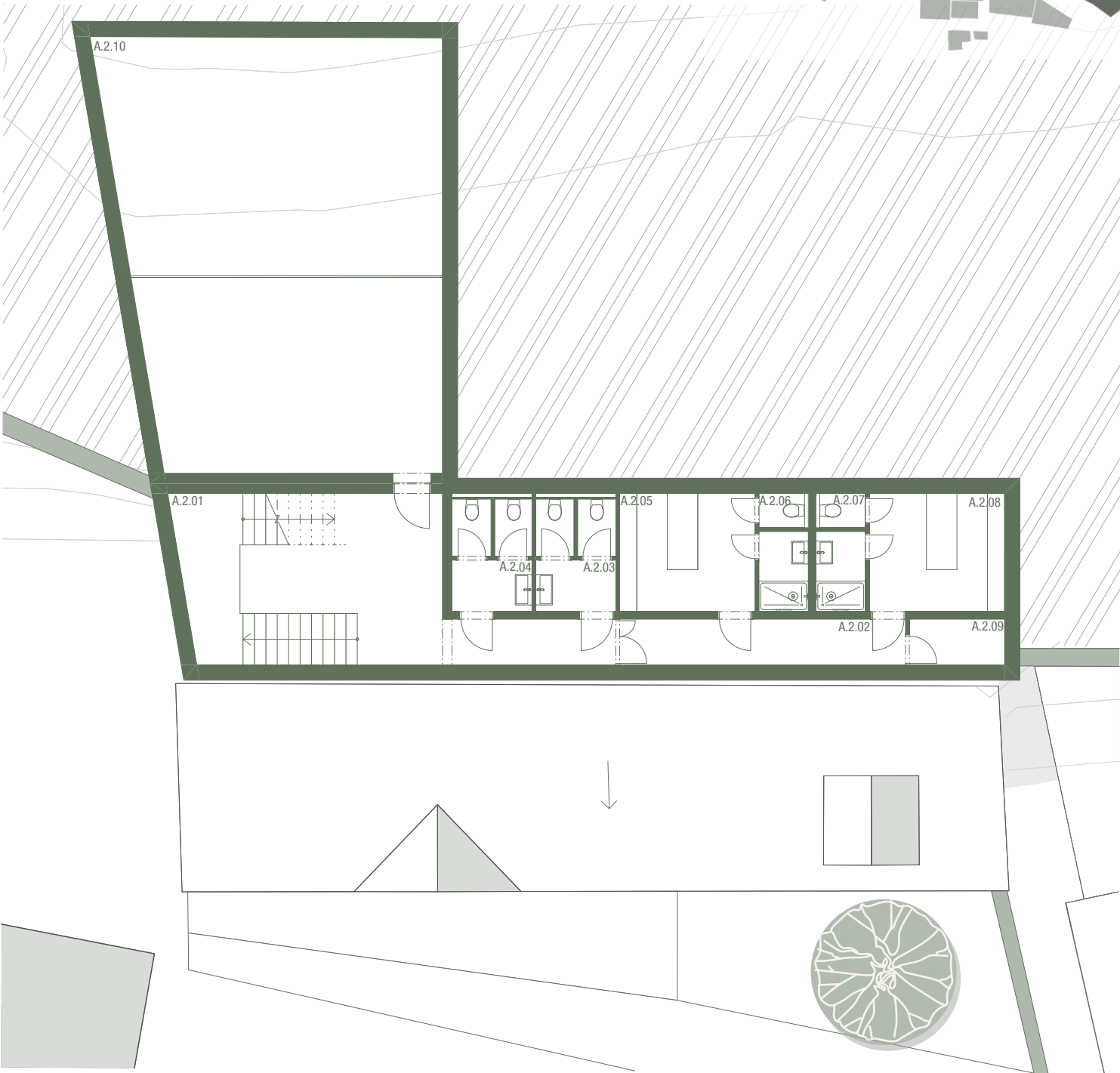


NÁVRH

pôdorysy centrálny objekt 1.NP a 2.NP



1.NP



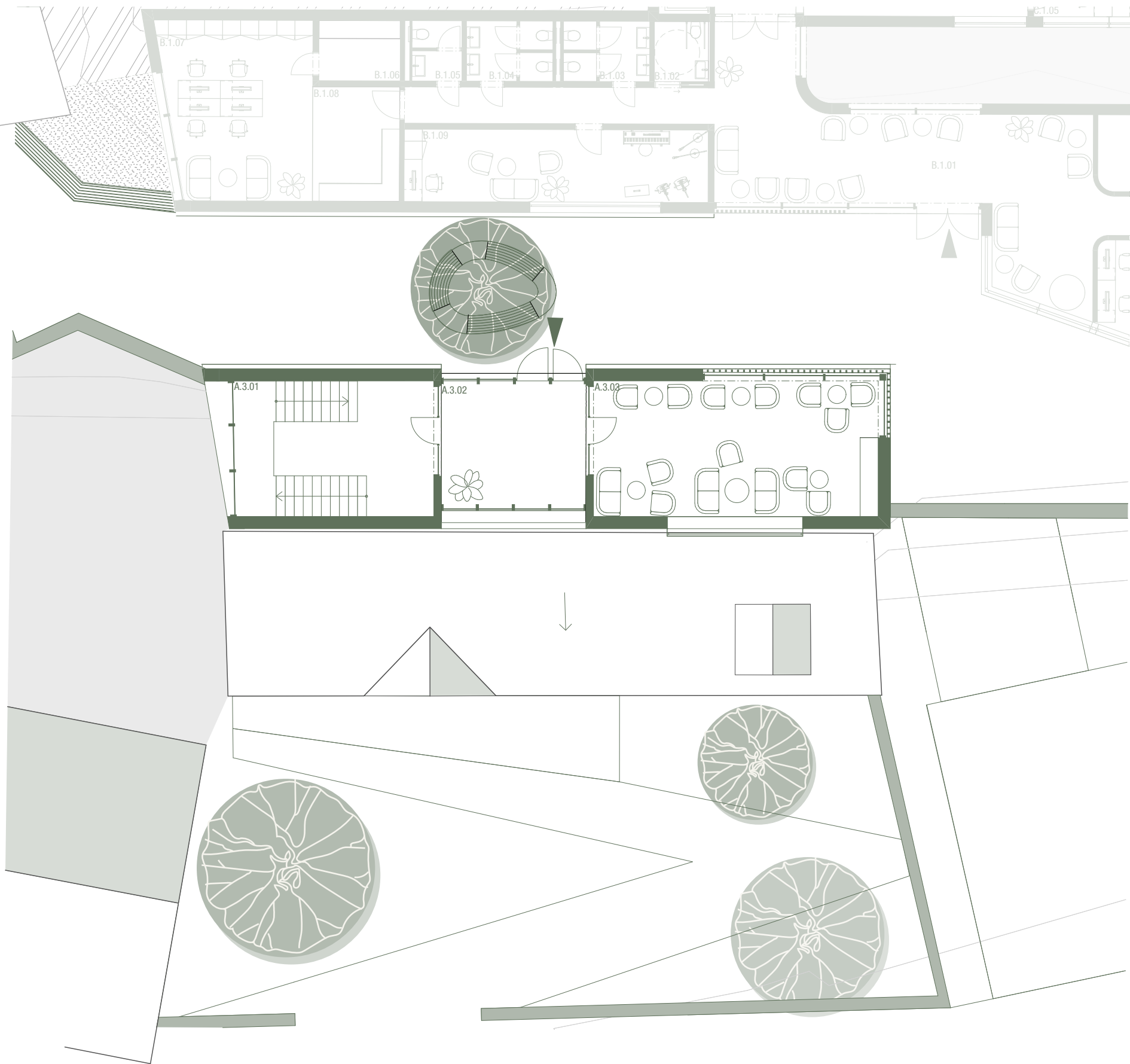
2.NP

A.1.01	Chodba + recepcia	12.27	A.2.01	Schodisko	31.04
A.1.02	Kancelária/recepcia	16.63	A.2.02	Chodba	14.58
A.1.03	Kancelária	12.55	A.2.03	WC pacienti - muži	6.12
A.1.04	Denná miestnosť s kuchyňkou	27.01	A.2.04	WC pacienti - ženy	6.19
A.1.05	Schodisko	30.73	A.2.05	Šatňa personál - ženy	11.00
			A.2.06	Chodba	4.03
			A.2.06	Umývna ženy	4.03
			A.2.07	Šatňa personál - muži	11.00
			A.2.08	Umývna muži	4.03
			A.2.09	Upratovanie	3.00
			A.2.10	Technická miestnosť pre objekt A a B	94.61



NÁVRH

pôdorysy centrálny objekt 3.NP

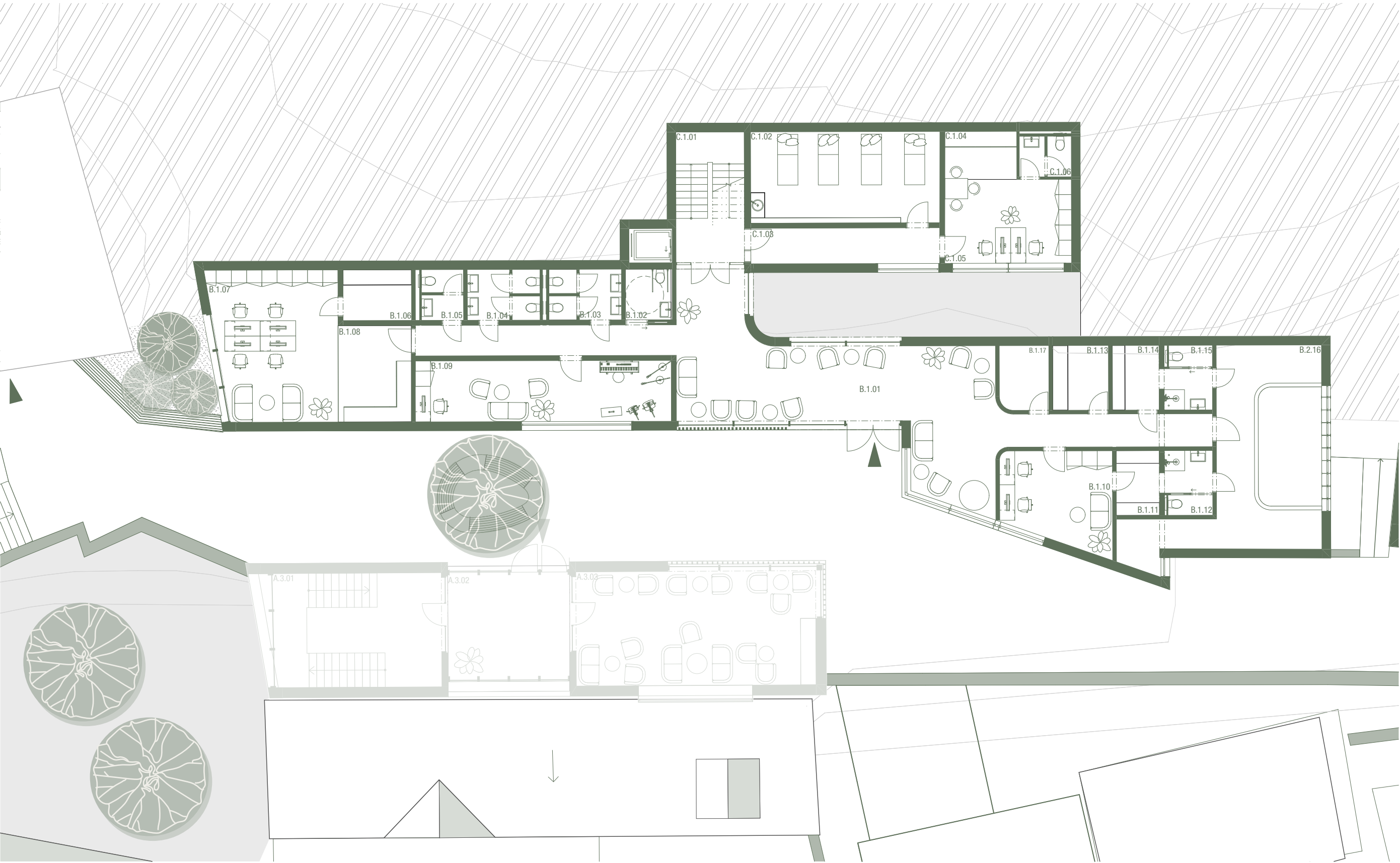


A.3.01	Schodisko	29.88
A.3.02	Chodba	20.61
A.3.03	Relaxácia/ klubovňa	42.52





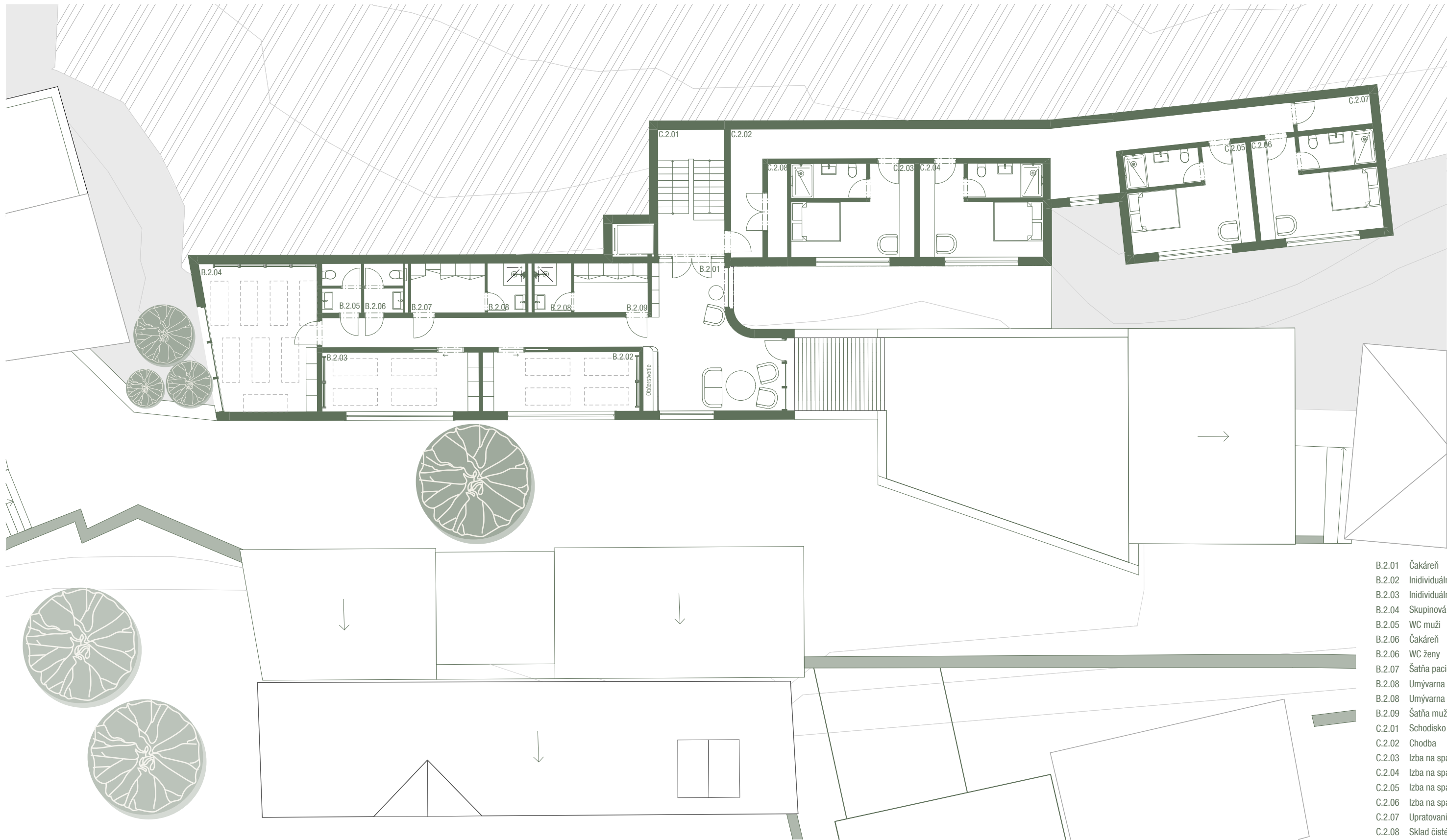
NÁVRH
pôdorysy telesné terapie 1.NP



B.1.01	Čakáreň	58.10
B.1.02	WC invalid	3.60
B.1.03	WC pacienti - ženy	5.73
B.1.04	WC pacienti - muži	5.74
B.1.05	WC personál	3.31
B.1.06	Sklad a upratovanie	5.40
B.1.07	Pracovňa terapeutov	28.60
B.1.08	Čajová kuchyňa	11.01
B.1.09	Muzikoterapia	24.22
B.1.10	Muzikoterapia	15.80
B.1.11	Šatňa - watsu terapie personál	4.49
B.1.12	Umývarna personál	4.85
B.1.13	Sklad	5.61
B.1.14	Šatňa watsu terapie - pacienti	4.82
B.1.15	Umývarna pacienti	4.85
B.1.16	Muzikoterapia	0.01
B.1.17	Upratovanie	4.91
B.2.16	Bazén watsu terapie	26.33
C.1.01	Schodisko	13.91
C.1.02	Relaxačná miestnosť	26.82
C.1.03	Chodba	11.56
C.1.04	Čajová kuchyňa	5.36
C.1.05	Pracovňa terapeutov	16.45
C.1.06	WC personál	3.28

NÁVRH

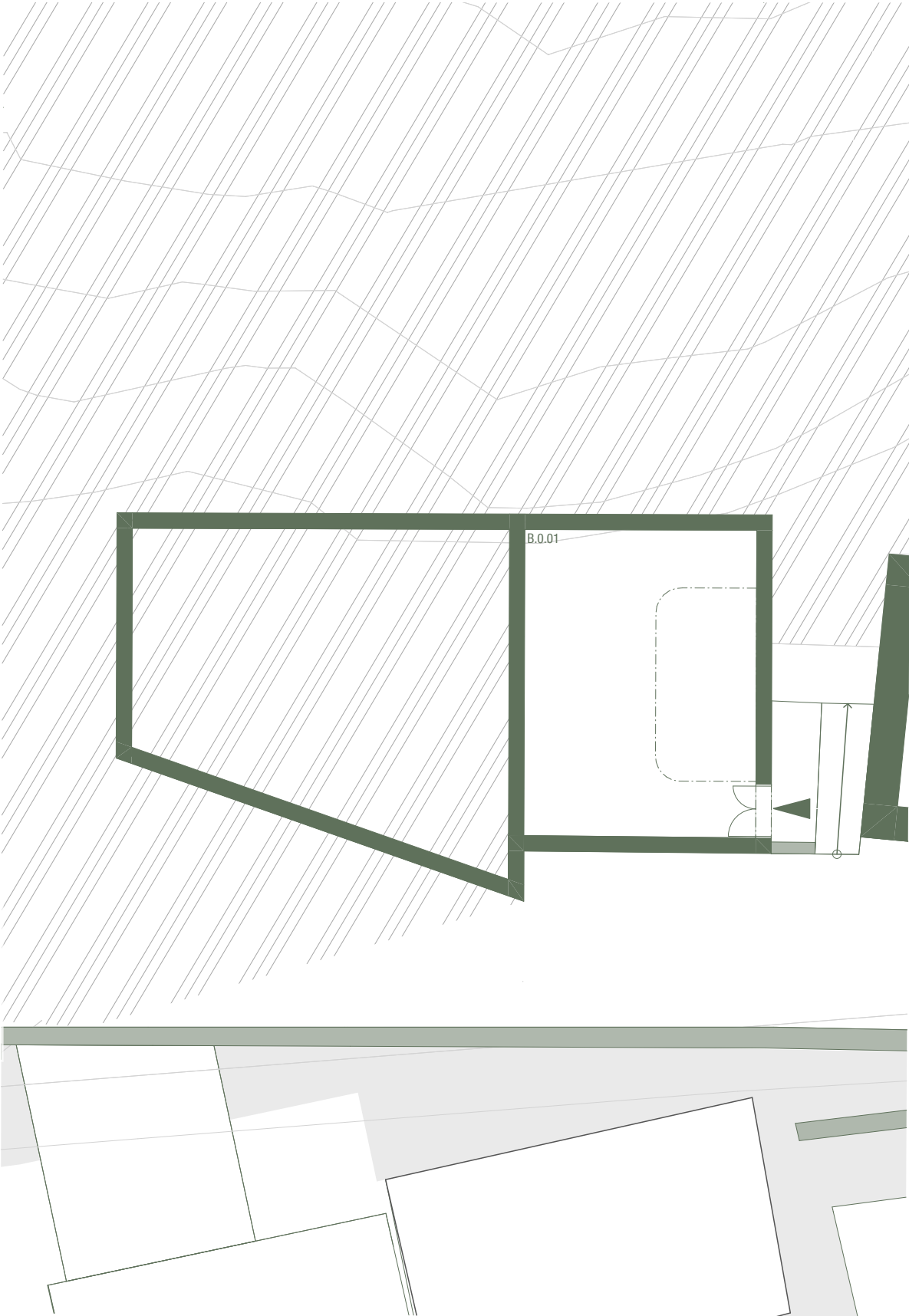
pôdorysy telesné terapie 2.NP



B.2.01	Čakáreň	42.46
B.2.02	Inividuálna telocvičňa	15.24
B.2.03	Inividuálna telocvičňa	15.24
B.2.04	Skupinová telocvičňa	25.69
B.2.05	WC muži	3.20
B.2.06	Čakáreň	0.00
B.2.06	WC ženy	3.20
B.2.07	Šatňa pacienti - ženy	6.00
B.2.08	Umývarna	3.00
B.2.08	Umývarna	3.10
B.2.09	Šatňa muži	6.00
C.2.01	Schodisko	14.03
C.2.02	Chodba	37.31
C.2.03	Izba na spanie	19.05
C.2.04	Izba na spanie	19.01
C.2.05	Izba na spanie	20.25
C.2.06	Izba na spanie	20.25
C.2.07	Upratovanie	3.66
C.2.08	Sklad čistého prádla	3.04

NÁVRH

pôdorysy telesné terapie 1. PP



B.0.01 Technická miestnosť watsu terapie 47.60

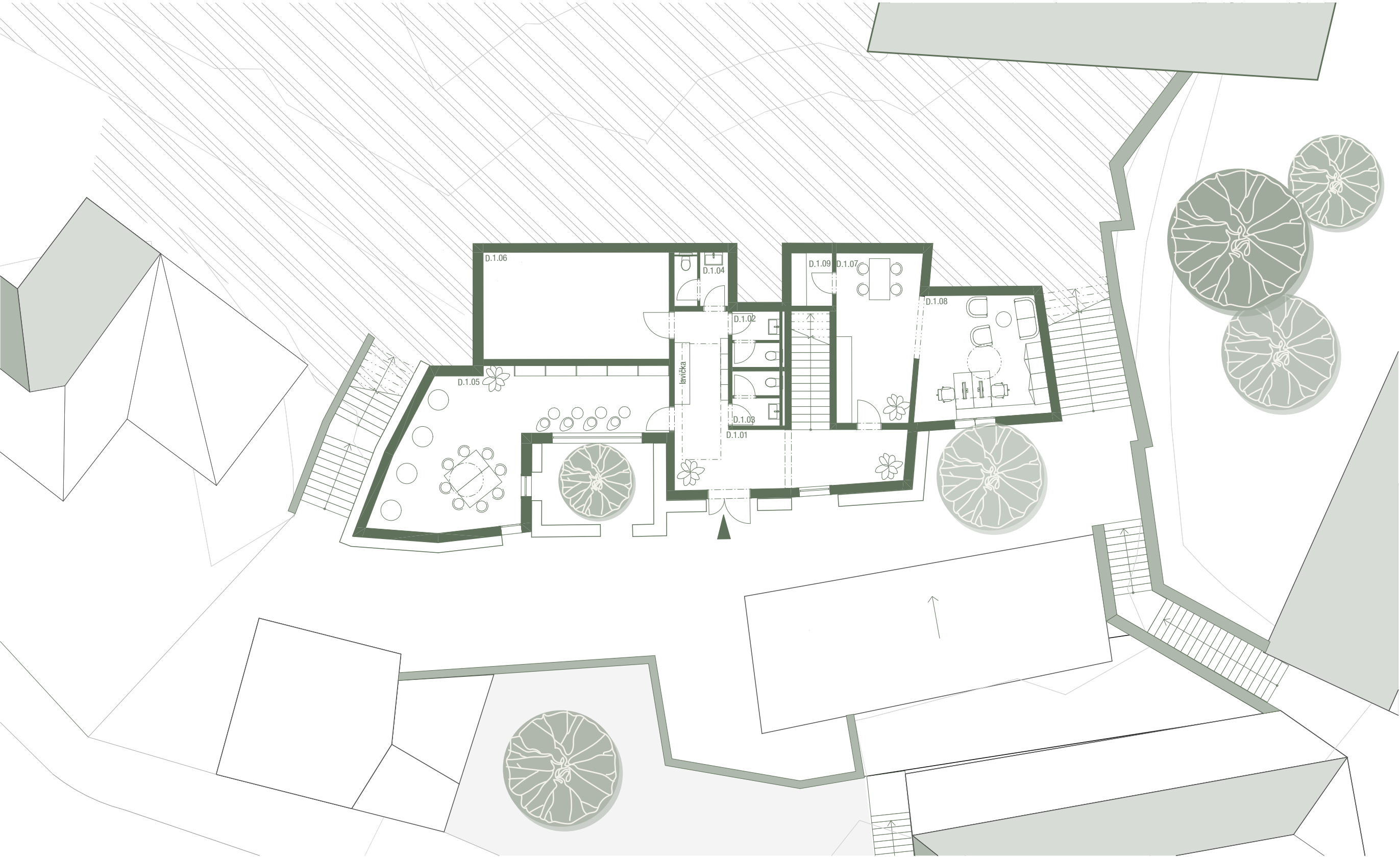




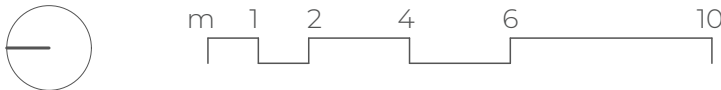


NÁVRH

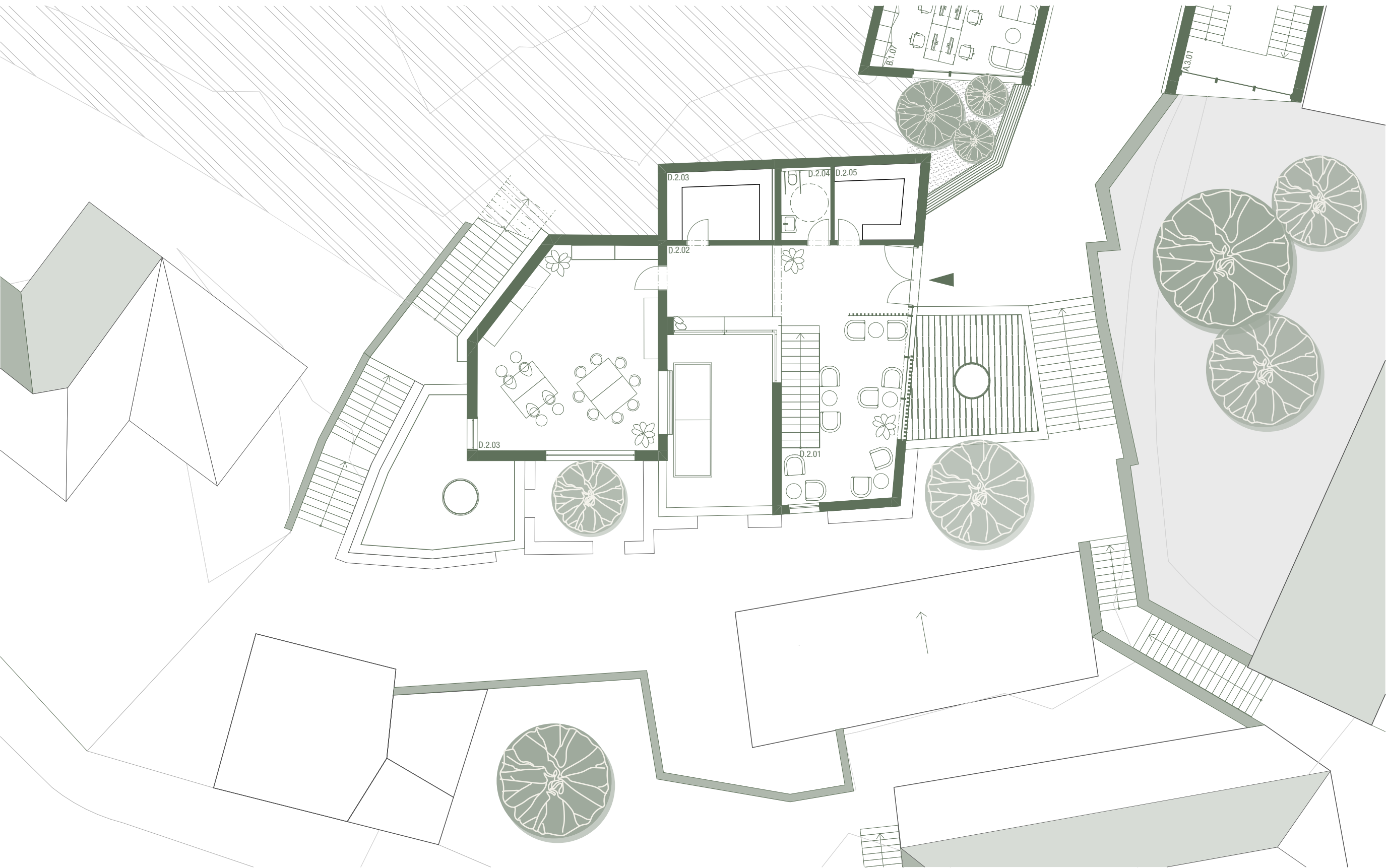
pôdorysy výtvarná dielňa 1.NP



D.1.01	Chodba	29.58
D.1.02	WC ženy	3.99
D.1.03	WC muži	3.89
D.1.04	WC personál	4.39
D.1.05	Výtvarná dielňa 1	44.42
D.1.06	Technická miestnosť	29.99
D.1.07	Čajová kuchyňa	19.72
D.1.08	Pracovňa terapeutov	22.84
D.1.09	Upratovanie	2.96



NÁVRH
pôdorysy výtvarná dielňa 2.NP



D.2.01	Relax zóna	50.02
D.2.02	Chodba	11.67
D.2.03	Sklad	11.37
D.2.03	Výtvarná dielňa 2	51.80
D.2.04	WC invalid	5.59
D.2.05	Sklad	9.74





NÁVRH

pôdorysy terapie 1.NP

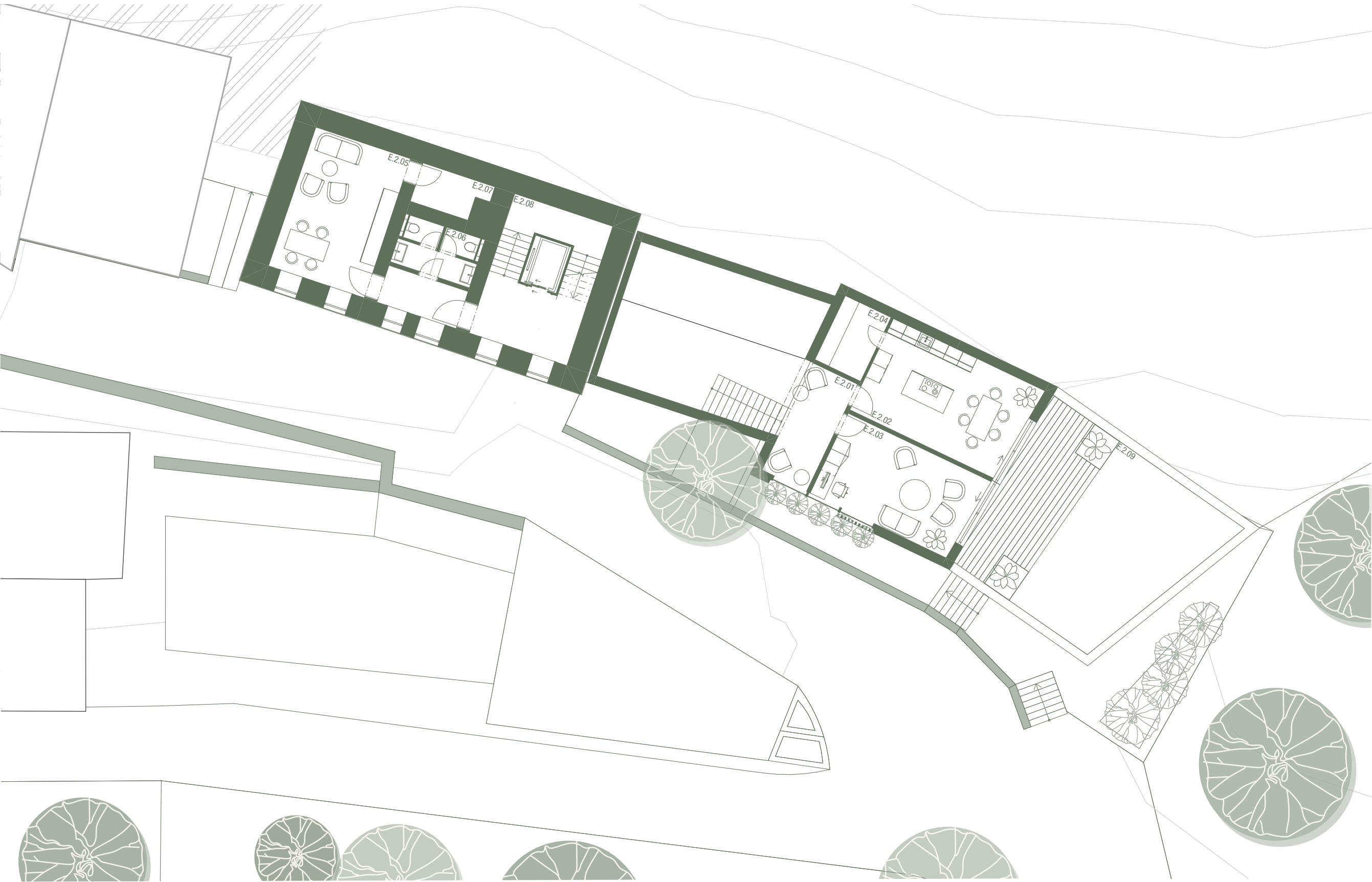


E.1.01	Čakáreň	39.90
E.1.02	WC pacienti - muži	3.08
E.1.03	WC pacienti - ženy	3.03
E.1.04	WC invalid	3.96
E.1.05	Odpad + upratovanie	5.75
E.1.06	Individuálna terapia	12.92
E.1.07	Výživový poradca	10.11
E.1.08	Psychiatrická ambulancia	14.87
E.1.09	Rodinná psychoterapia	22.71
E.1.10	Psychosomatický skupinový stacionár	22.60
E.1.11	WC personál	7.99
E.1.12	Technická miestnosť	22.14
E.1.13	Sklad	11.55
E.1.14	Schodisko	22.85



NÁVRH

pôdorysy terapie 2.NP



E.2.01	Čakáreň	8.83
E.2.02	Kuchyňa	24.87
E.2.03	Rodinná terapia pre pacientov s poruchami prijmu potravy	20.51
E.2.04	Sklad potravín	5.40
E.2.05	Denná miestnosť a čajová kuchyňa	22.14
E.2.06	WC personál	6.33
E.2.07	Upratovanie	4.04
E.2.08	Schodisko	22.83
E.2.09	Strešná terasa	36.00







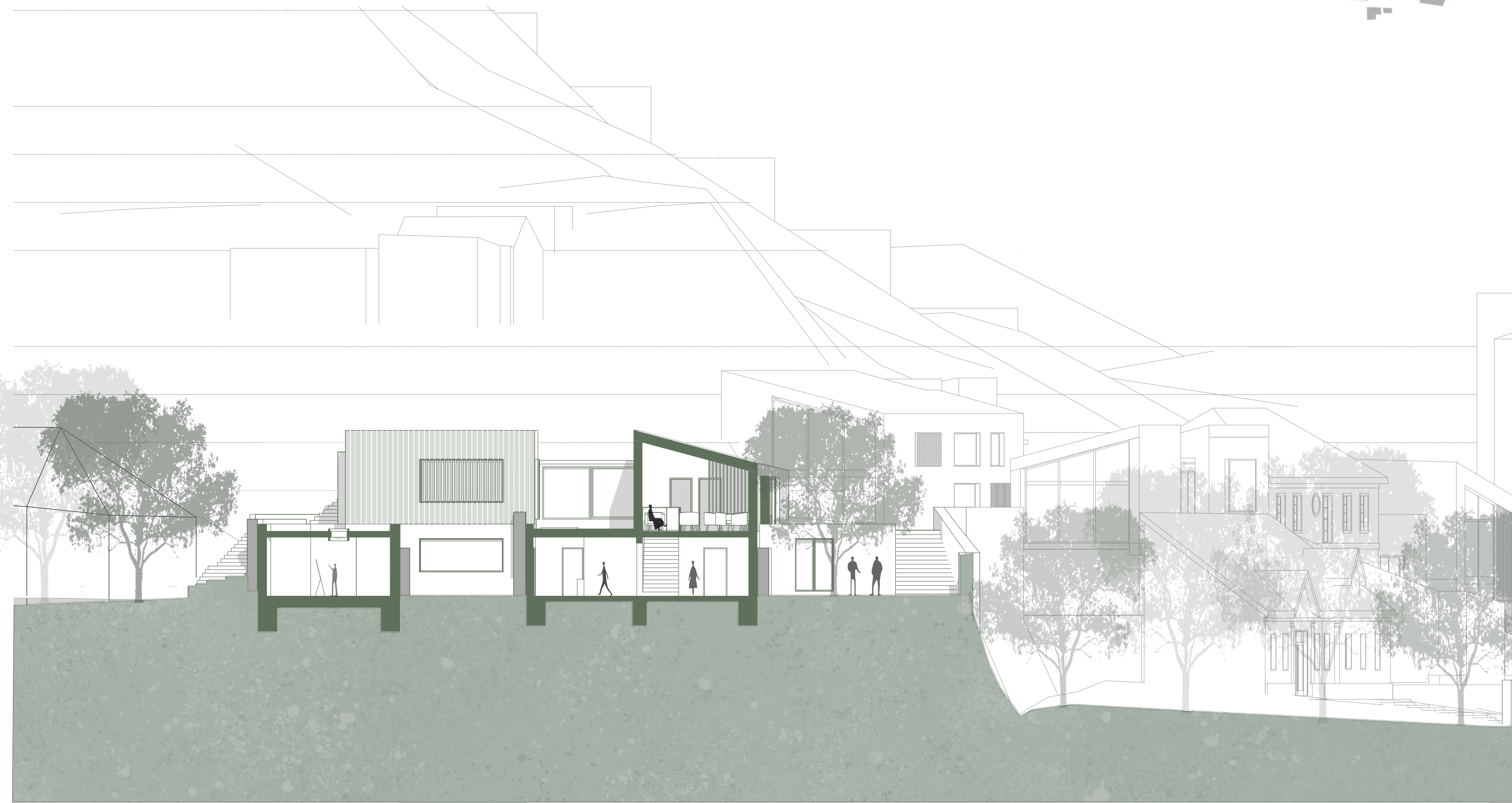
NÁVRH

rez priechny A - Telesné terapie



m 1 2 4 6 10

NÁVRH
rez pozdĺžny B - Artoterapia



NÁVRH
rez pozdĺžny C - Terapie

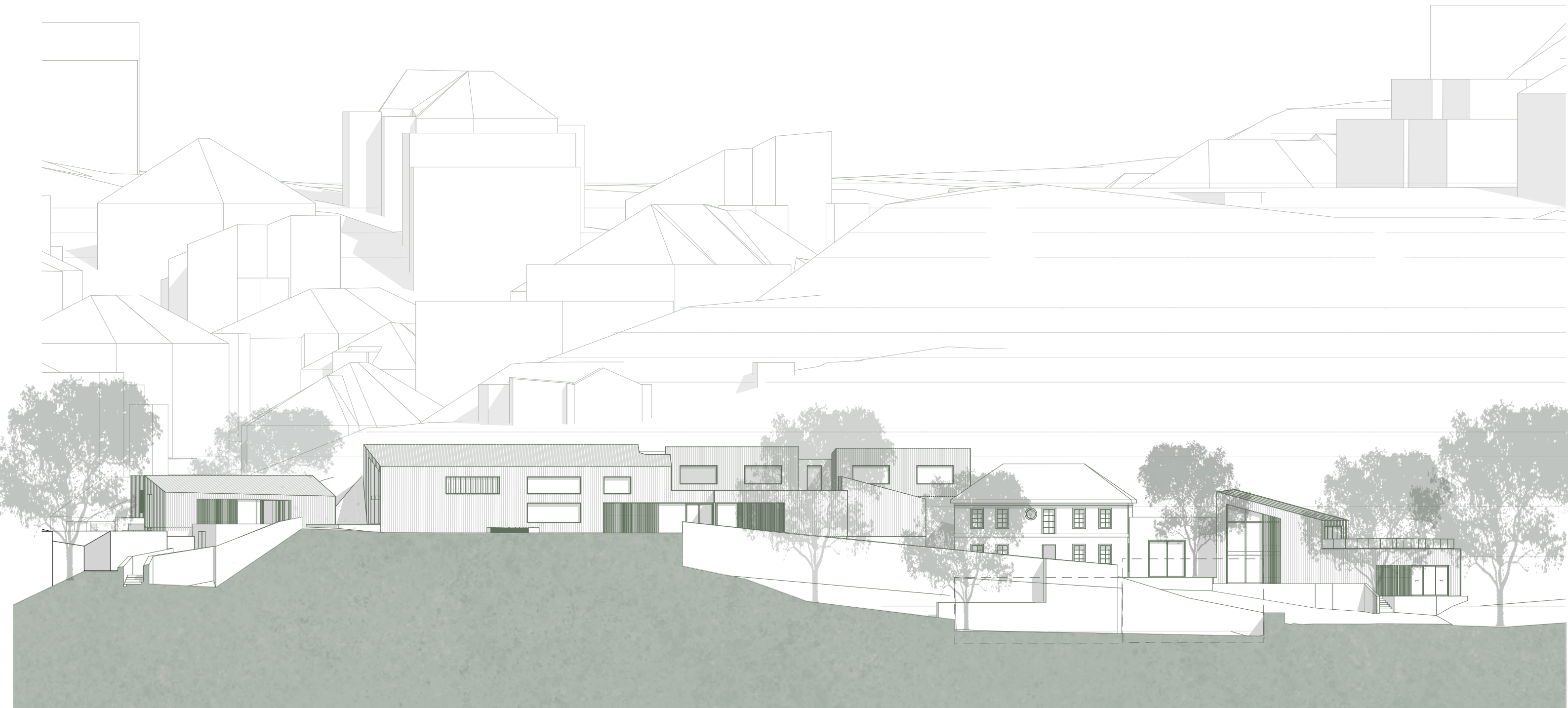
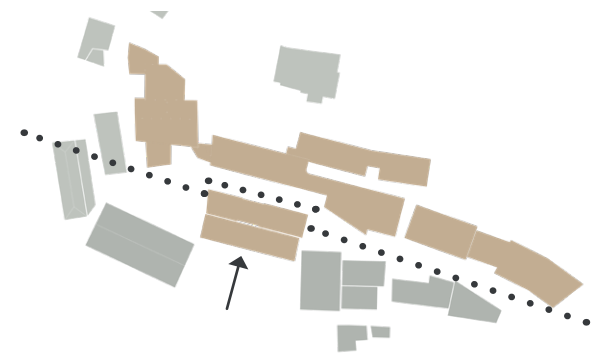






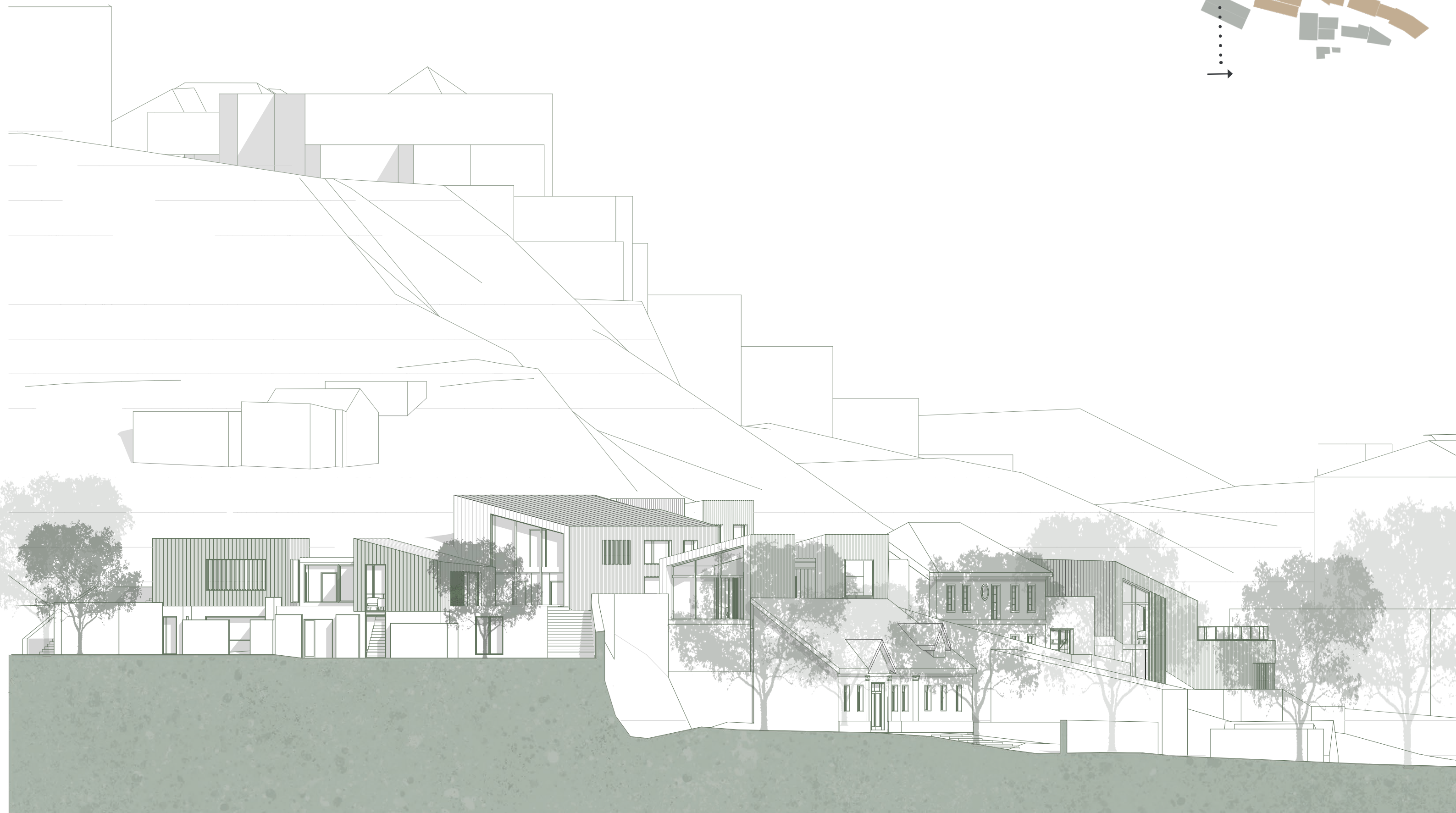
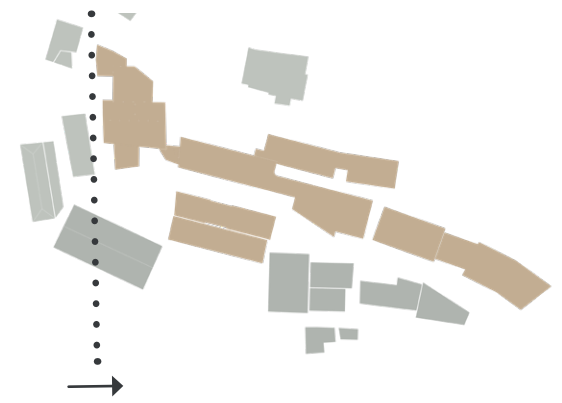
NÁVRH

čelný pohľad na územie



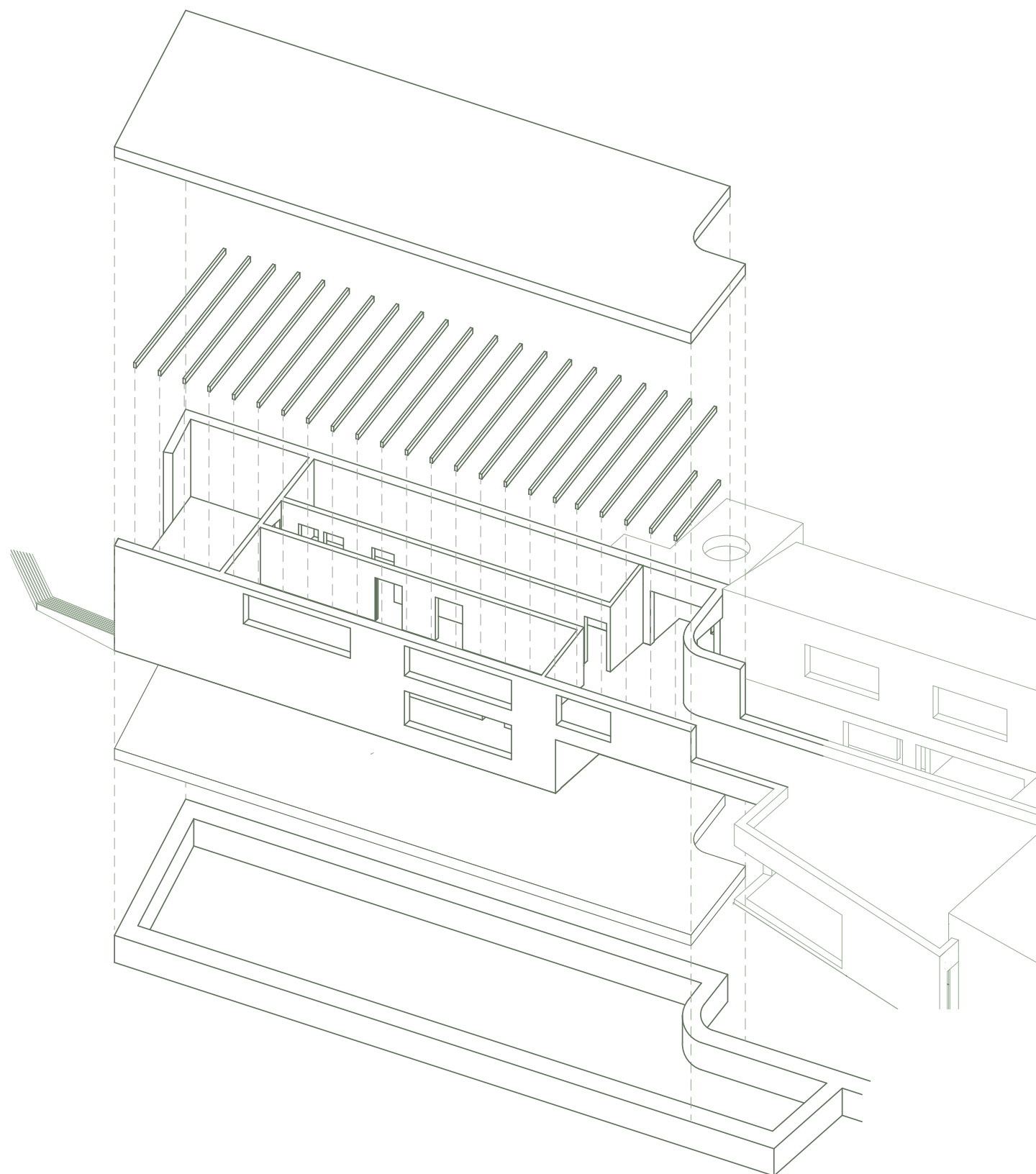
NÁVRH

bočný pohľad na územie



NÁVRH

konštrukčná schéma



Konštrukčné riešenie

Terapeutické centrum pozostáva z piatich samostatných objektov, osadených v teréne svahu. Objekty B až E majú dve nadzemné podlažia, zatiaľ čo objekt A má tri. Budovy nadväzujúce na pôvodnú zástavbu (objekty A a E), ako aj tie, ktoré sa navzájom dotýkajú (napr. objekt B), sú oddelené dilatáčnými medzerami.

Jednotlivé podlažia sú tvorené kombinovaným stenovým systémom so vzdialenosťami osí stien v rozmedzí od 5 400 do 6 500 mm. Konštrukcie v kontakte s terénom sú navrhnuté ako monolitické železobetónové a v prípade dotyku so svahom sú riešené s vodeodolným pažením (štetová stena so zámkom), doplnené o horninové kotvy na zvýšenie stability. Ostatné nosné prvky budú murované z vápenno-pieskových blokov – vzhľadom na náročnú dostupnosť lokality. Strešná konštrukcia je riešená ako trámová s nadkrokovou tepelnou izoláciou. Trámy sú priznané v interiéru, kde tvoria výrazný architektonický prvok.

Zakladanie stavby

Projekt patrí medzi stavby vyžadujúce inžiniersko-geologický prieskum. Návrh zakladania vychádza z predpokladu, že základová škára sa nachádza v štrkovom podlaží bez navážok, čo umožňuje plošné zakla-

danie na základových pásoch do nezamrzajúcej hĺbky. Vzhľadom na svahovitý terén a riziko kolísania hladiny podzemnej vody, je potrebné zabezpečiť konštrukciu proti vydutiu. Základy sú preto doplnené o priečne výstužné pásy a dodatočné vystuženie základovej dosky.

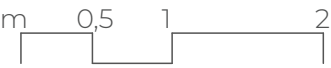
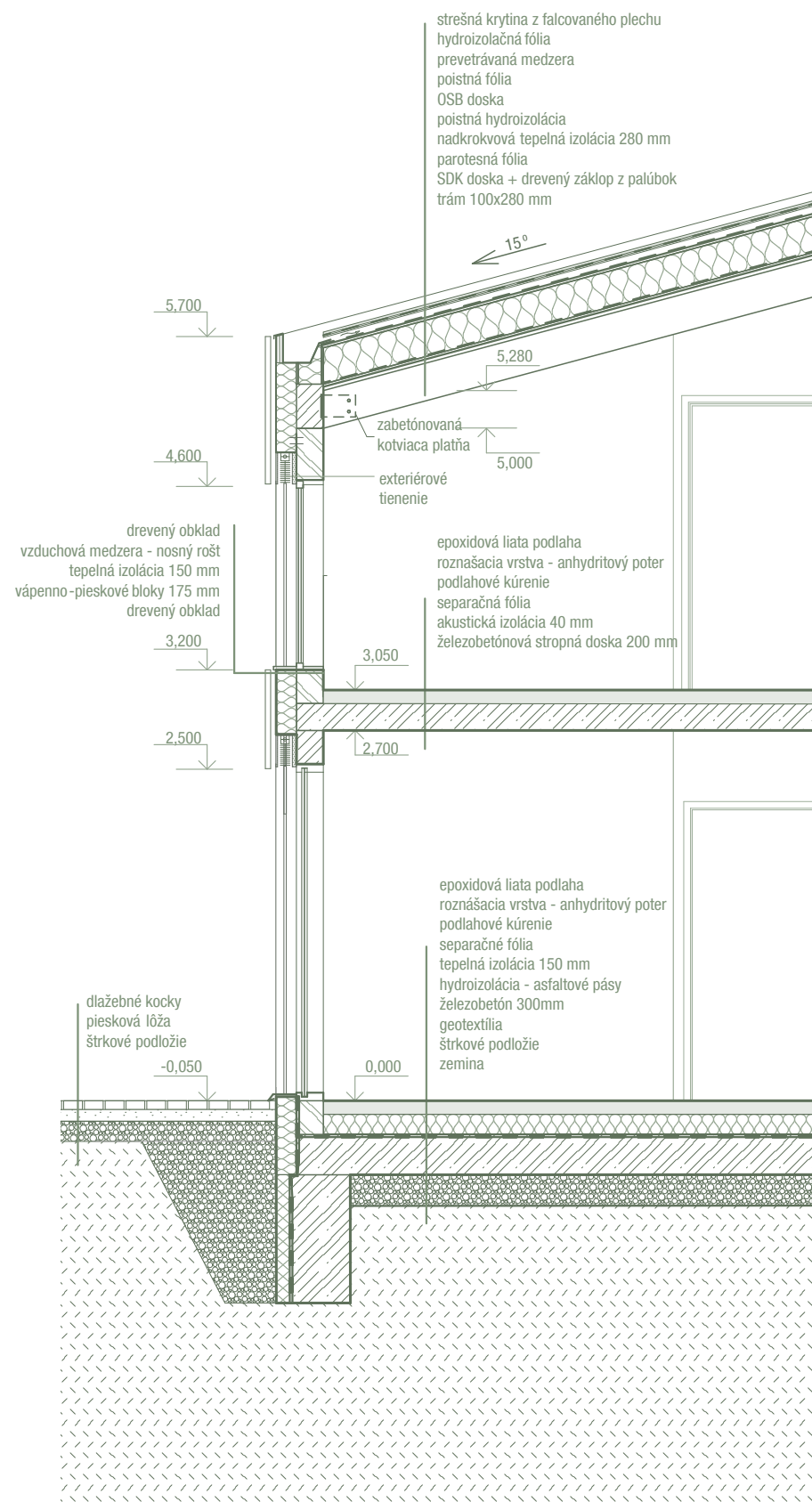
Fasáda

Fasádne riešenie vychádza z kombinácie prírodných a surových materiálov. Prevažujú drevené late kotvené na drevený rošt s prevetrávanou vzduchovou medzerou. Objekt D má rozličnú fasádu – na 1. nadzemnom podlaží je použitá pohľadová betónová stierka, zatiaľ čo 2. nadzemné podlažie je obložené drevenými laťami. Vstupná časť objektu E je taktiež riešená pomocou betónovej stierky. V prípade náročnosti dreveného obkladu a s cieľom zachovať vizuálny charakter vertikálneho členenia, je možno fasádu vyriešiť v materiálovom prevedení z falcovaného plechu.

Fasády sú doplnené o veľkorysú zasklenú plochu, ktoré umožňujú vizuálne a svetelné prepojenie interiéru s okolitou zeleňou a verejným priestorom. Okná sú vybavené exteriérovým tienením – formou žalúzií alebo pevných lamiel – pre lepšiu reguláciu osvetlenia a tepelného komfortu.

NÁVRH

rez fasádou











dokladová část

03

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Karin Sterczová
datum narození: 14.09.1999
akademický rok / semestr: LS 2024-2025
obor: Architektura a urbanismus
ústav: 15118 Ústav nauky o budovách
vedoucí diplomové práce: Ing. arch. Michal Juha
téma diplomové práce: Terapeutické centrum duševního zdraví

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Zadání diplomové práce vychází z diplomního semináře, jehož cílem bylo na základě analýz a konzultací s odborníky najít vhodnou novou funkci a vytvořit stavební program pro území bývalé osady Budánka v Praze 5 Košířích. Zvoleným tématem je terapeutické centrum pro mládež a dospívající s psychickými problémy. Cílem diplomové práce je navrhnout přívětivé a bezpečné prostředí pro pomoc dětem a rodičům s úzkostnými poruchami a jinými duševními chorobami a pozitivně přispět k jejich léčbě. Úlohou je architektonické a provozní řešení dostavby, která doplní historickou strukturu osady a začlení se do projektu Budánka – ostrov ve městě, projektu záchrany a revitalizace Budánek s cílem vytvořit komunitní veřejný prostor, který bude spojuvat kulturní, společenské a vzdělávací aktivity s ekologickým přístupem k bydlení a přispěje tak rozvoji inkluze a udržitelnosti v městské části.

2/ Pro AU/ součástí zadání bude jasně a konkrétně specifikovaný stavební program

Stavební program v příloze (program může být v dílčích částech a výměrách upraven)

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítko zpracování

- širší vztahy 1:5000
- situace 1:500, případně 1:1000
- půdorysy, řezy, pohledy 1:200
- prostorová zobrazení
- konstrukční schéma stavby
- provozní schéma stavby
- návrh architektonického a výtvarného řešení
- autorská zpráva s popisem architektonického a provozního řešení
- další nepovinné výkresy a schémata

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

- model - požadavky na model budou upřesněny v průběhu práce/ předpoklad 1:200
- 2x portfolio A4
- Plachta 4 x A1

Datum a podpis studenta 11.2.2025

Datum a podpis vedoucího DP 12.2.2025

Datum a podpis děkana FA ČVUT

12.2.2025

registrováno studijním oddělením dne

12.2.2025

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE
FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: Bc. Karin Sterczová
AR 2024/2025, LS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:
(ČJ) TERAPEUTICKÉ CENTRUM DUŠEVNÉHO ZDRAVIA

(AJ) COMMUNITY THERAPEUTIC CENTER

JAZYK PRÁCE: SLOVENSKÝ

Vedoucí práce: Ing. arch. Michal Juha Ústav: Ústav nauky o budovách
Oponent práce: Ing. arch. Markéta Smrčková

Klíčová slova (česká): Terapeutické centrum, terapie, pamiatková zóna, komunita, mládež, Budánka, pultové strechy, železobetón, vápenno-pieskové bloky, bezpečie, ľudská mierka, štetová stena, relax, komunitné aktivity

Anotace (česká): Diplomová práce sa zaoberá návrhom terapeutického centra v historickej lokalite bývalej osady Budánka v Prahe 5. Táto osada, kedysi živé centrum umeleckého života, dnes chátra a stratila svoju pôvodnú funkciu. Projekt nadväzuje na podrobnú analýzu územia z pred-diplomového seminára. Výsledný návrh ponúka konkrétnu víziu budúceho využitia územia – spája historický kontext s potrebami súčasnosti, čím prispieva k oživeniu lokality a jej udržateľnému rozvoju. Centrum je určené predovšetkým pre mladých ľudí v krízových situáciách a ponúka bezpečné, otvorené a inkluzívne prostredie pre liečbu, osobnostný rast a komunitné aktivity. Urbanistická koncepcia vychádza z historickej štruktúry osady a rešpektuje prirodzený terén, zatiaľ čo architektonické riešenie čerpá inšpiráciu zo škandinávskej estetiky – využíva čisté línie, prírodné materiály a farebnosť podporujúcu duševnú pohodu. Návrh kladie dôraz na bezbariérovosť, ľudskú mierku a prepojenie komunitnej a terapeutickej zóny prostredníctvom centrálného spoločenského priestoru.

Anotace (anglická): This thesis presents a design for a therapeutic center in the historic Budánka settlement in Prague 5, an area that has deteriorated and lost its original function as a vibrant artistic hub. Building on a detailed analysis from a pre-diploma seminar, the proposal envisions a future use that blends the site's historical significance with modern needs, promoting its revitalization and sustainable development. Aimed at young individuals in crisis, the center offers a safe and inclusive environment for treatment and community engagement. The design respects the historical layout and the natural terrain, drawing on Scandinavian aesthetics with clean lines and natural materials that enhance mental well-being. Prioritizing accessibility and human scale, the project connects community and therapeutic spaces through a central communal area.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou prací vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 19.5.2025

podpis autora-diplomanta

04

zdroje

OSADA BUĎÁNKA - história a všeobecné informácie,

- Historie osady Budánka [online]. [s.l.]: budanka.com, 2020 [cit. 2024-10-20]. Dostupné na: <https://www.budanka.com/historie>
- Budánka – dělnická kolonie uprostřed Smíchova [online]. Praha: Praha Neznámá, 2014 [cit. 2024-11-05]. Dostupné na: <https://www.prahaneznam.cz/praha-5/smichov/budanka/>
- NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV. Osada Budánka v Praze 5 – památková zóna [online]. Praha: Památkový katalog NPÚ, 2015 [cit. 2024-12-15]. Dostupné na: <https://www.pamatkovykatalog.cz/pravni-ochrana/osada-budanka-v-praze-5-84710>
- NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV. Osada Budánka v Praze 5 – památková zóna [online]. Praha: Památkový katalog NPÚ, 2015 [cit. 2024-11-12]. Dostupné na: <https://www.pamatkovykatalog.cz/osada-budanka-v-praze-5-7665322>
- BENEŠ, Aleš. Budánka začnou zřejmě opravovat v srpnu, vznikne replika osady. iDNES.cz [online]. 2011 [cit. 2025-01-10]. Dostupné na: https://www.idnes.cz/praha/zpravy/budanka-zacnou-zrejme-opravovat-v-srpnu-vznikne-replika-osady.A110125_1520956_praha-zpravy_ab
- LENNOX ARCHITEKTI. SMRČKOVÁ, Markéta, KOUBOVÁ, Karolína. HELMA, Adam. Manuál revitalizácie osady Budánka – část A rozborová. Praha: Městská část Praha 5, 2021. [online]. [cit. 2025-02-20]. Dostupné na: <https://noviny.praha5.cz/manual-revitalizace-osady-budanka-cast-a-rozborova>
- LENNOX ARCHITEKTI. SMRČKOVÁ, Markéta, KOUBOVÁ, Karolína. HELMA, Adam. Manuál revitalizácie osady Budánka – část B návrhová. Praha: Městská část Praha 5, 2021. [online]. [cit. 2025-02-22]. Dostupné na: <https://noviny.praha5.cz/manual-revitalizace-osady-budanka-cast-b-navrhova>
- ATELIER DOMY. Návrh záchrany a konzervace domu 132, 135, 136, 137, 145 a 220 – osada Budánka, Praha 5. Praha: Atelier Domy, 2016. Interný materiál. Rukopis.

MAPOVÉ PODKLADY A UAP

- SEZNAM.CZ, a.s. Mapy.com – Letecká mapa [online]. Praha: Seznam.cz, 2021 [cit. 2025-05-20]. Dostupné na: <https://mapy.com/en/letecka?l=0&x=14.3708012&y=50.0721640&z=15>
- INSTITUT PLÁNOVÁNÍ A ROZVOJE HL. M. PRAHY. Atlas územně analytických podkladů [online]. Praha: IPR Praha, [cit. 2024-11-06]. Dostupné na: <https://uap.iprpraha.cz/atlas/>
- HLAVNÍ MĚSTO PRAHA. Geoportál Praha – Mapové aplikace [online]. Praha: geoportalpraha.cz, 2019 [cit. 2024-12-18]. Dostupné na: <https://geoportalpraha.cz/mapove-aplikace>
- HLAVNÍ MĚSTO PRAHA. Geoportál Praha – Ortofotomapy a projekty [online]. Praha: geoportalpraha.cz, 2021 [cit. 2025-12-18]. Dostupné na: <https://geoportalpraha.cz/data-a-sluzby/clanky-a-projekty/ortofoto>

- ČESKÝ ÚŘAD ZEMĚMĚŘICKÝ A KATASTRÁLNÍ. Katastrální mapa – Geoportál ČÚZK [online]. Praha: ČÚZK, 2010 [cit. 2025-05-20]. Dostupné na: [https://geoportal.cuzk.cz/\(S\(vno5pyyl53hiws0z1wrk0j5y\)\)/Default.aspx?mode=TextMeta&side=katastr_map&metadataID=CZ-00025712-CUZK_SERIES-MD_KM-KU-DXF&head_tab=sekce-02-gp&menu=2216](https://geoportal.cuzk.cz/(S(vno5pyyl53hiws0z1wrk0j5y))/Default.aspx?mode=TextMeta&side=katastr_map&metadataID=CZ-00025712-CUZK_SERIES-MD_KM-KU-DXF&head_tab=sekce-02-gp&menu=2216)

REFERENCIE

- BIG BJARKE INGELS GROUP. Psychiatric Hospital, Helsingør [online]. Arquitectura Viva, [cit. 2024-10-09]. Dostupné na: <https://arquitecturaviva.com/works/hospital-psiquiatrico-4>
- ATELIER MARTEL. Epilepsy Residential Care Home [online]. ArchDaily, 2015 [cit. 2024-10-09]. Dostupné na: <https://www.archdaily.com/780347/epilepsy-residential-care-home-atelier-martel>
- FUJIMOTO, Sou. Dětské psychiatrické rehabilitační centrum [online]. Archiweb, 2006 [cit. 2024-10-10]. Dostupné na: <https://www.archiweb.cz/en/b/detske-psychiatricke-rehabilitacni-centrum>
- LDA.IMDA ARCHITETTI ASSOCIATI. Casa Verde – Young Women’s Care Home for Mental Health [online]. ArchDaily, 2017 [cit. 2024-10-10]. Dostupné na: <https://www.archdaily.com/886409/casa-verde-young-womens-care-home-for-mental-health-ldmda-architetti-associati>
- A+ SAMUELDELMAS. Child Psychiatry Hospitalization Building of 12 Beds in Bures-sur-Yvette [online]. ArchDaily, 2019 [cit. 2024-10-09]. Dostupné na: <https://www.archdaily.com/921452/child-psychiatry-hospitalization-building-of-12-beds-in-bures-sur-yvette-a-plus-samueldelmas>
- RÖDFÄRGSPRIS. Villa Lyckan [online]. 2023 [cit. 2025-02-15]. Dostupné na: <https://rodfargspriset.se/bidrag/villa-lyckan/>
- DESIGNBOOM. David Thulstrup transforms Copenhagen warehouse into minimalist Hotel Vipp [online]. 28. 6. 2019 [cit. 2025-02-18]. Dostupné na: <https://www.designboom.com/architecture/david-thulstrup-copenhagen-hotel-vipp-06-28-2019/>
- AZURE MAGAZINE. In Scotland, Lily Jencks Studio Reimagines a Farmhouse Ruin as a High-Tech Home [online]. 21. 2. 2018 [cit. 2025-02-18]. Dostupné z: <https://www.azuremagazine.com/article/ruins-studio-scottish-farm/>
- CGRECORD. V-Ray Workshop and CG Record Image of the Day by Mike Golden [online]. 13. 5. 2014 [cit. 2025-02-18]. Dostupné na: https://www.cgreCORD.net/2014/05/vray-workshop-and-cg-record-image-of_13.html
- DOMUS. Fragmented volumes compose an open pavilion in Shenzhen [online]. 6. 5. 2019 [cit. 2025-03-21]. Dostupné na: <https://www.domusweb.it/en/architecture/gallery/2019/05/06/fragmented-volumes-compose-an-open-pavilion-in-shenzhen.html>
- ARCHDAILY. Petras Architecture’s Prize-Winning Entry in Cyprus Cultural Village Competition [online]. 2016 [cit. 2025-03-21]. Dostupné na: <https://www.archdaily.com/794724/petras-architectures-prize-winning-entry-in-cyprus-cultural-village-competition>

ZÁVER

Návrh terapeutického centra v bývalej osade Budánka predstavuje odvážny a premyslený prístup k revitalizácii územia s výraznou kultúrnou a urbanistickou hodnotou. Projekt sa opiera o historické vrstvy miesta, nadväzuje na pôvodnú mierku a charakter zástavby.

Hlavnou ambíciou návrhu je vytvoriť bezpečný, liečivý a zároveň otvorený priestor pre mladých ľudí v krízových životných situáciách, ktorí v terapeutickom centre nachádzajú podporu a zázemie. Zároveň sa však návrh neuzatvára voči okoliu – aktívne prepája centrum s miestnou komunitou a nadväzuje na kultúrnu tradíciu územia ako priestoru stretnutí, kreativity a spoločenskej výmeny.

Urbanistická koncepcia vychádza z historickej štruktúry a rešpektuje prirodzený terén, čím vzniká harmonická a mierkou zodpovedná zástavba. Architektonické riešenie čerpá inšpiráciu zo škandinávskej estetiky – spája čisté línie, prirodzené materiály a terapeuticky pôsobiacu farebnosť, ktorá podporuje orientáciu a duševnú pohodu.

Funkčné členenie areálu vytvára jasnú a čitateľnú štruktúru – delí priestor na komunitnú a terapeutickú zónu, pričom obe sú prepojené centrálnym spoločenským priestorom. Návrh zároveň dôsledne uplatňuje princípy bezbariérovosti, inklúzie a ľudskej mierky.

Projekt tak predstavuje komplexnú odpoveď na výzvy dnešnej doby – prepája históriu s budúcnosťou, staré s novým, uzavreté s otvoreným a individuálne s komunitným. Výsledkom je návrh, ktorý podporuje nielen regeneráciu konkrétneho miesta, ale aj osobnostný a sociálny rast jeho užívateľov.

Pod'akovanie

Na tomto mieste by som sa chcela zo srdca poďakovať pánovi Ing. arch. Michalovi Juhovi za odborné vedenie, trpezlivosť počas celej práce. Jeho cenné rady a ochota kedykoľvek pomôcť pre mňa veľa znamenali.

Ďakujem aj všetkým konzultantom, ktorí mi svojimi postrehmi a skúsenosťami pomohli posunúť projekt ďalej.

Obrovskú vďaku vyjadrujem mojej rodine – za ich neochvejnú podporu, lásku a vieru vo mňa, aj v momentoch, keď som sama pochybovala. Bez vás by som túto cestu nezvládla.

Ďakujem aj svojmu priateľovi za nekonečnú trpezlivosť, povzbudenie a za to, že pri mne stál v každej fáze – v dňoch plných stresu aj radosti.

Napokon ďakujem aj svojim kamarátom a kolegom – za spoločné konzultácie, nápady, záchvaty smiechu aj chvíle frustrácie, ktoré sme spolu zvládli. Vďaka vám bolo celé štúdium nielen obohacujúce, ale aj plné krásnych zážitkov.

Ďakujem vám všetkým – zo srdca..

